

Saue valla
2025. aasta eelarve seletuskiri

1. ÜLDOSA	2
1.1 Makromajanduslikud eeldused	2
1.2 Riigi tasandi fiskaalpoliitika	2
1.3 Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus (KOF5)	3
1.4 Ülevaade Saue valla 2025. aasta eelarvest	3
2. PÕHITEGEVUSE TULUD	5
2.1 Maksud	6
2.2 Kaupade ja teenuste müük (omatulud)	8
2.3 Saadavad toetused tegevuskuludeks	9
2.4 Muud tegevustulud	10
3. PÕHITEGEVUSE KULUD	10
3.1 Üldvalitsemine	13
3.2 Riigikaitse ja avalik kord	14
3.3 Majandus	15
3.4 Keskkonnakaitse	18
3.5 Elamu- ja kommunaalmajandus	20
3.6 Vaba aeg ja kultuur	22
3.7 Haridus	28
3.8 Sotsiaalne kaitse	35
4. INVESTEERIMISTEGEVUS	38
4.1. Investeermistegevuse sissetulekud	38
4.2. Investeermistegevuse väljaminekud	39
5. FINANTSEERIMISTEGEVUS	44
6. LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	45

1. ÜLDOSA

Saue vallas on 25 957 (15.12.2024. a seisuga) elanikku ning valla territooriumi pindala on 630 km². Vallas on kokku 54 asulat: üks linn (Saue), kolm alevikku (Laagri, Riisipere, Turba) ning 50 küla. Keskuseks on Saue linn.

2025. aasta eelarve koostamise õiguslikud alused on kohaliku omavalitsuse korralduse seadus ja Saue valla arengukava. Eelarve koostamise tehniliseks aluseks on kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus ja Saue valla finantsjuhtimise kord.

Saue valla allasutused ja nende eelarvelised üksused on Ääsmäe Lasteaed, Kernu Põhikooli lasteaed Riisikas, Laagri Lasteaed, Nõlvaku Lasteaed, Riisipere Lasteaed, Ruila Põhikooli lasteaed Kirsiaed, Saue lasteaed Midrimaa (koos Kadakamarja majaga), Tuleviku Lasteaed, Turba Kooli lasteaed, Veskitammi Lasteaed (koos Möldre majaga), Kotka Lasteaed, Ääsmäe Põhikool, Kernu Põhikool, Nissi Põhikool, Ruila Põhikool, Saue Kool, Turba Kool, Saue Raamatukogud (haruraamatukogud Laagri Raamatukogu, Haiba Raamatukogu, Riisipere Raamatukogu, Ruila Raamatukogu, Saue Linnaraamatukogu, Turba Raamatukogu, Ääsmäe Raamatukogu, Hüüru Raamatukogu teeninduspunkt, Laitse Raamatukogu teeninduspunkt), Haiba Lastekodu, Saue Sotsiaalkeskus, Saue Kultuuri- ja Huvikeskus (ühendatud end. Saue Huvikeskus, Laagri Kultuurikeskus, Haiba Rahvamaja, Riisipere Kultuurikeskus), Saue Muusikakool, Saue Noortekeskus, Saue Spordikeskus, Saue Vallavarahaldus. Valla eelarvest finantseeritakse tütarettevõtjate tegevust: OÜ Laagri Haridus- ja Spordikeskus (Laagri Kool), Saue Spordirajatised OÜ, Kovek AS, Ääsmäe Kultuuri- ja Spordi SA, Veskimöldre Haridusmaja SA.

29. augustil 2024. a asutas Saue vald üheskoos Keila linna ja Saku vallaga sihtasutuse Maidla Maja, mille eesmärgiks on investeringute tegemine raske ja sügava puudega lastele haridus- ja õpilaskodu teenuse pakkumiseks, rajatava koolkodu hoone ehitamine, ülalpidamine, haldamine ning rendile andmine ja hoones teenuste pakkumise korraldamine.

1.1 Makromajanduslikud eeldused (Eesti Pank)

	2023 tegelik	2024 prognoos	2025 prognoos	2026 prognoos
Reaalse SKP aastakasv %	-3,1	-0,4	1,9	3,0
Töötus %	6,4	7,6	7,7	7,6
Tarbijahinnaindeks %	9,2	3,5	3,9	3,6
Palgakasv %	11,4	6,9	5,4	5,3

1.2 Riigi tasandi fiskaalpoliitika

Eesti majandus on taastuma hakanud, kuid see toimub aeglaselt. 2025. aasta eelarve on Saue Vallavalitsus koostanud lähtudes Eesti Panga ja Rahandusministeeriumi prognoosidest. 2024. aasta keskmisena majandus veidi kahaneb, kuid kasvab järgmisel aastal kasutatud prognooside alusel ligi 2% ja 2026. aastal 3%. Hinnakasv jääb sellel ja kahel järgmisel aastal vahemikku 3,5–4%, sest lühiajaliselt kiirendavad maksutõusud hinnatõusu. Püsivast suurest eelarvepuudujäägist riigi tasandil välja tulla on keeruline, kuid see on oluline, sest korras riigirahandus loob pikaajalisele majanduskasvule parema aluse. Mitu seni raskustes olnud valdkonda on näidanud paranemise märke, sh nii mõneski töötleva tööstuse harus toodangumaht enam ei kahane ning on juba hakanud kasvama. Eesti peamistel eksporditurgudel on oodata olukorra paranemist ning see annab alust kaupade ja teenuste väljaveo edasiseks kasvuks. Seda toetab omakorda vähenenud kulusurve ja Eesti ettevõtete hinnang, et nende konkurentsivõime on

paranenud. Euroopa Keskpank on langetanud baasintressimäärasid, mis pakuvad majandusele leevendust ning mille mõju jõuab Eestisse kohale kiiremini kui enamikes teistes euroala riikides. Maksutõusude mõjul püsib hinnakasv praegusel tasemel kuni 2026. aastani. Tänavu kallineb tarbijakorv 3,5% ja kahel järgmisel aastal on oodatav hinnatõus umbes sama suur.

Negatiivne stsenaarium on Saksamaa kui skandinaaviariikide suurima ekspordipartneri majanduse jätkuv stagnatsioon, mis avaldab mõju ka meie peamiste eksporditurgude taastumise kiirusele. Eelarve koostamise ajal selgus Läti majanduse taaspöördumine langusesse. Kohalike ettevõtete, sh erinevate majandussektorite ja riigisektori poolt tuleb jätkuvalt teateid koondamistest. Tööturunäitajad püsivad sellegipoolest hetkel veel stabiilsed.

Riigirahanduse korda saamisest sõltub Eesti majanduse pikaajaline väljavaade. Puudujäägi vähendamine esmalt reeglitega lubatud 3% piiresse ning seejärel tasakaalu suunas edasi liikumine aitab vältida võla takistamatut kuhjumist. Eelarvepuudujäägi vähendamise käigus muutub riigi panus majanduskasvu väiksemaks, nii et väiksem puudujääk kahandab lühiajaliselt majanduskasvu ja ka inimeste ostujõud ei parane seetõttu kiiresti.

1.3 Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus (KOF5)

Vastavalt Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele (KOF5) koosneb eelarve osadest ning on kassapõhine või tekkepõhine (Saue Vallavalitsuse eelarve on tekkepõhine). Sõltumata arvestusviisist on eelarve jaotatud viieks osaks:

PÕHITEGEVUSE TULUD	Maksutulud. Tulud kaupade ja teenuste müügist. Saadavad toetused. Muud tegevustulud.
PÕHITEGEVUSE KULUD	Antavad toetused. Muud tegevuskulud.
INVESTEERIMIS-TEGEVUS	Põhivara soetus ja müük. Põhivara soetuseks saadav ja antav sihtfinantseerimine. Osaluste soetus ja müük. Muude aktsiate ja osade soetus ja müük. Antavad ja tagasilaekuvad laenud. Finantstulud ja finantskulud.
FINANTSEERIMIS-TEGEVUS	Laenude võtmine ja võetud laenude tagasimaksmine. Kapitalirendikohustuste võtmine ja täitmine. Emiteeritud võlakirjade lunastamine ning tagasimaksed teenuste kontsessioonikokkulepete alusel.
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	Raha ja pangakontode saldo muutus. Rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute saldo muutus. Soetatud võlakirjade saldo muutus.

1.4 Ülevaade Saue valla 2025. aasta eelarvest

Käesolev eelarve on koostatud üheks eelarveaastaks 01.01.2025-31.12.2025. Eelarve esitlusvaluutaks on euro. Eelarve on koostatud 100 euro täpsusega. Eelarve on koostatud tekkepõhisel printsiibil, mis tähendab, et selles kajastatakse tehingud vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse.

Eelarve väljaminekute pool on liigendatud tegevusalade ja paralleelselt Rahandusministeeriumi määruses sätestatud kululiikide kaupa (mille alusel omakorda jaotub eelarve väljaminekute pool kahte suuremasse osasse – põhitegevuse kulud ja investeerimistegevuse väljaminekud).

Eelarve eesmärgiks on ellu viia arengukavades ja eelarvestrateegias 2025. aastaks planeeritud eesmärgid. Esmatähtsad on investeringud haridusvõrgu arengusse ning oluliste kaasfinantseeringutega seotud projektid. On püütud säilitada teede investeringute taset, aga vähendamisi võrreldes eelarvestrateegiaga on tulnud teha. Edasi on lükatud kõige enam avaliku ruumiga ning täiesti uute arendusprojektidega seotud investeringuid. Meie tulemusi mõjutavad eelkõige 9 kvartalit kestnud majanduslangus, elanikkonna ja sellega seoses maksubaasi kasvu järsk pidurdumine, investeringute kallinemine ning riigi tasandi poliitika mõju, mis vähendab Saue valla tulubaasi ning netovõlakoomuse lubatud ülemmäära. Mõju avaldab ka maksupoliitika, eelkõige käibemaksu tõus. 2025. aasta eelarve täidab eelarvestrateegiast tulenevat peamist eesmärki, et tulud peavad kasvama kiiremini kui kulud. Sellest tulenevalt kasvab ka meie põhitegevuse tulem.

Saue valla 2025. aasta eelarve:

2025. aasta eelarve on Saue Vallavalitsus koostanud lähtudes Eesti Panga ja Rahandusministeeriumi prognoosidest. Tulude osas on prognoositud mõõdukat maksubaasi kasvu aasta lõpus eeldades oodatavat elanike arvu suurenemist, samuti arvestades palgakasvust tulenevat maksutulude suurenemist.

Eelnevatel aastatel (eelõige 2023. aastal) tõstis riik jõuliselt haridustöötajate palku, mis tõi kaasa palgatõusu surve ka teistes valdkondades. 2025. aastaks riik õpetajate palgatõusu ette ei näe. Kuna 2024. aastal valla eelarves palgatõusu ei kavandatud (va kooliõpetajad ja -juhid), siis 2025. aasta eelarves on planeeritud palgatõusu kasvaks kuni 3,5%, mis koos eelarveliste üksuste arvu kasvust tuleneva kulude kasvuga ei tohi ületada 4,5%. Eelarve kahe lugemise vahel viidi sisse muudatus üleüldiseks tööjõukulude vähendamiseks -1%.

Majandamiskulude kasvu prognoositakse maksimaalselt 4,2%, mis on 2025. aasta inflatsiooni prognoos. Lisaks arvestatakse allüksuste kasvust tulenevate suurenemistega. Eelarve kahe lugemise vahel viidi sisse muudatus üleüldiseks majandamiskulude vähendamiseks -1%.

- Põhitegevuse tulude kogumaht on **64 930 600** eurot (2024: 62 574 100 eurot) vt 2. peatükk.
- Põhitegevuse kulude kogumaht on **59 480 900** eurot (2024: 57 616 400 eurot) vt 3. peatükk.
- Põhitegevuse tulem on planeeritud **5 449 700** (2024: 4 957 700 eurot), mis on põhitegevuse tuludest 8,4%.
- Investeerimistegevus kokku (=investeerimistegevuse sissetulekud-väljaminekud) on negatiivse tulemiga summas **-8 250 800** (2024: -14 568 800) eurot. Vahe kaetakse likviidsete vahendite jäägi, sihtfinantseerimistoetuste, põhitegevuse tulemi ja laenuvahendite arvelt. Valla investeerimisvõimekus väheneb lähiaastatel oluliselt. Sellele seavad piirid riigi poolt kehtestatud piirangud: netovõlakoomuse piirmäära seadusjärgne vähendamine järgneva nelja aasta jooksul ja KOV tulude ümber jaotamine tulumaksu jaotuse ümber korralduse kaudu ehk nn „Robin Hood“ vt 4. Peatükk.
- Eelarve tulem on põhitegevuse tulude eelarveosa kogusumma ja põhitegevuse kulude eelarveosa kogusumma vahe, millele on liidetud investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma. Tulenevalt investeringute mahust jääb 2025. aasta eelarve tulem negatiivseks **-2 810 100** (2024: -9 611 100) eurot. Kavandatud investeerimistegevuse maht tuleb osaliselt üle 2024. aasta teostamata jäänud investeringute näol. Investeringute kogumaht kumuleerivalt järgib pikaajalist eelarvestrateegiat koosmõjus ühinemislepinguga vt 4. peatükk.

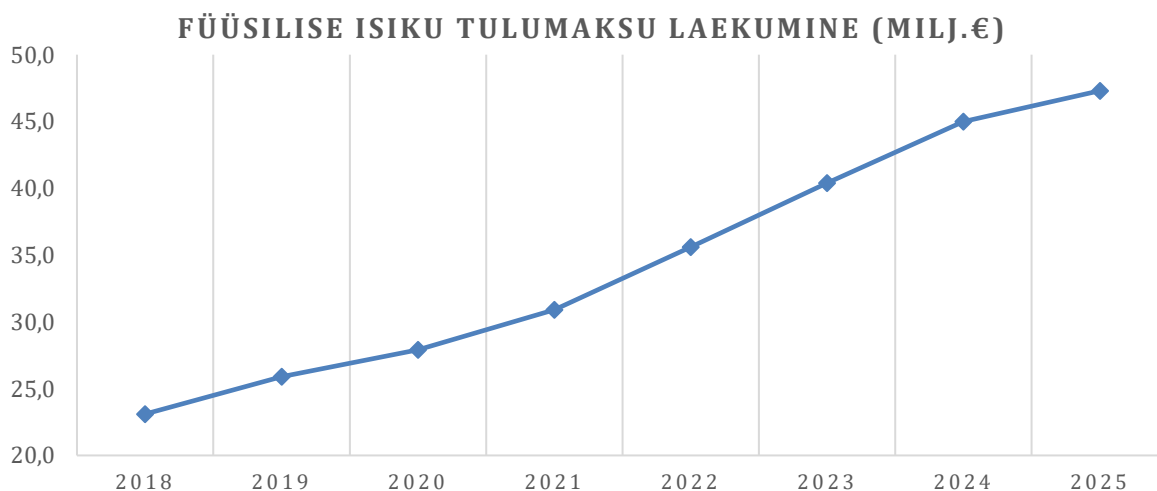
Tabel 1. Põhitegevuse kulud ja katteallikad aastal 2025 (eurodes)

	Tegevusala	Põhitegevuse kulud kokku	Põhitegevuse kulude katteallikad		
			Vallaeelarve	Kaupade ja teenuste müük, muud tulud	Saadud toetused
01	Üldised valitsussektori teenused	2 838 100	1 807 500	400 500	630 100
02	Riigikaitse	7 000	7 000	0	0
03	Avalik kord ja julgeolek	62 500	62 500	0	0
04	Majandus	5 525 600	4 907 800	70 900	546 900
05	Keskkonnakaitse	2 234 000	1 974 000	100 000	160 000
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	6 055 100	5 692 100	363 000	0
08	Vaba aeg, kultuur, religioon	3 278 400	3 113 300	74 000	91 100
09	Haridus	34 230 700	21 424 400	1 908 200	10 898 100
10	Sotsiaalne kaitse	5 249 500	3 757 600	771 000	720 900
	Kokku	59 480 900	42 746 200	3 687 600	13 047 100

Põhitegevuse kulude katteallikateks on valla eelarvesse laekuvad maksutulud, saadud toetused, kaupade, teenuste müügitulu ja muud tulud.

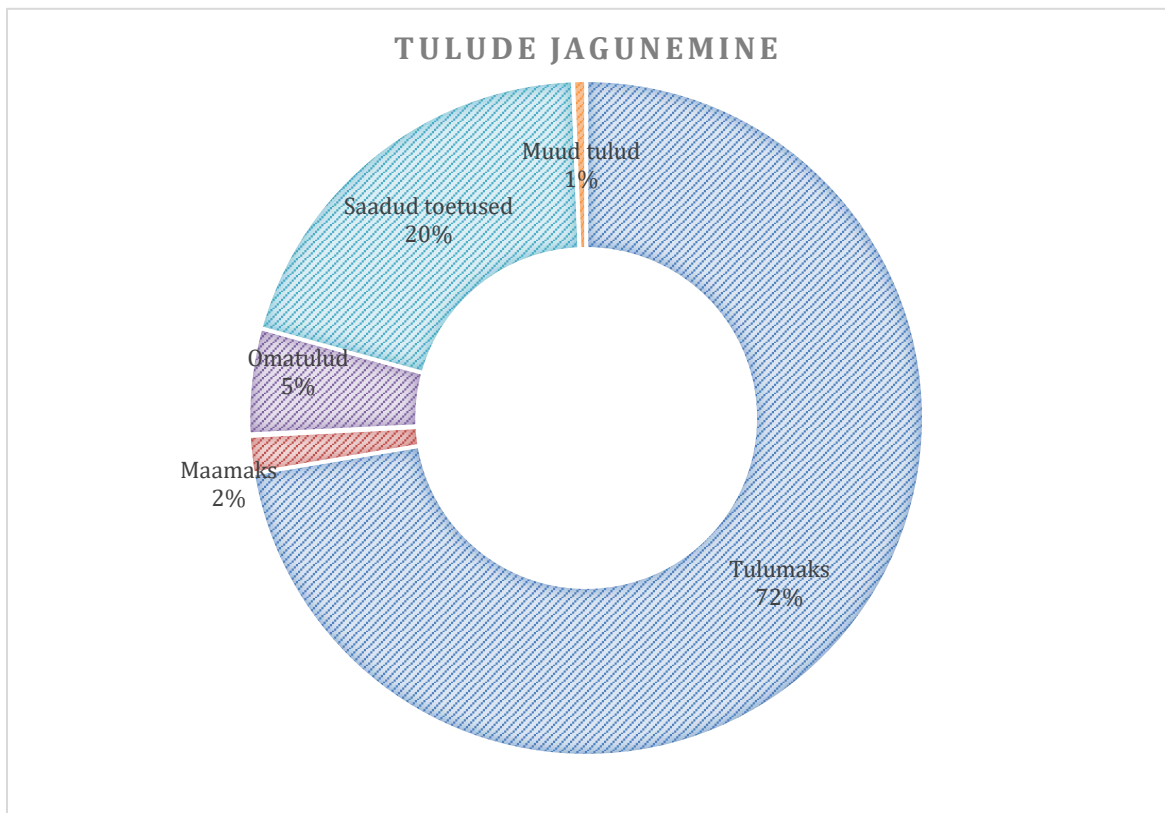
2. PÕHITEGEVUSE TULUD

Saue valla põhitegevuse tulud koosnevad maksudest, toetustest, tulud kaupade ja teenuste müügist ning muudest tuludest. Põhitegevuse tulud kokku moodustavad 64,9 milj. eurot (2024: 62,6 milj. eurot), mis on 3,8% rohkem kui 2024. aastal. Maksutulude prognoosimisel on arvestatud elanikkonna kasvuga, kus Saue valda lisandub 2025. aastal arvestuslikult kuni 115 maksumaksjat, kes toovad valla tuludesse ca 400 tuhat eurot. Töötasude kasvu prognoosi arvestades on 2025. aasta eelarves arvestatud 5,1% tulumaksu laekumise kasvuga (Eesti panga prognoos 5,3%), millele lisandub 1,0% uute maksumaksjate näol. Sellest kasvust on maha arvestatud riigi poolt kehtestatud omavaltsuste tulude ümberjagamise kava, mille järgi vähendatakse Saue valla tulumaksu tulusid 750 tuhande euro võrra. Seega jääb tulumaksu kogukasvu prognoos 4,4% juurde.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Füüsilise isiku tulumaks (milj.€)	23,1	25,9	27,9	30,9	35,6	40,4	45,0	47,0
Kasv %	11,1%	12,1%	7,7%	10,8%	15,2%	13,5%	11,4%	4,4%

Joonis 1. Tulumaksu laekumine ühinemisjärgselt

Joonis 2. Tulude struktuur

Tabel 2. Tulude võrdlus aastatel 2024-2025 (eurodes)

Nimetus	2025	2024 9 kuud	2024	Muutus %
Põhitegevuse tulud	64 930 600	46 588 080	62 574 100	3,8%
Tulumaks	46 989 900	33 358 340	45 014 000	4,4%
Maamaks	1 162 000	566 108	859 000	35,3%
Reklaamimaks	44 000	31 067	53 000	-17,0%
Omatulud	3 287 600	2 278 406	3 175 600	3,5%
Saadud toetused	13 047 100	10 208 457	13 072 500	-0,2%
Muud tulud	400 000	145 700	400 000	0,0%

2.1 Maksud

Maksudena laekuvad valla eelarvesse üksikisiku tulumaks, maamaks ja reklaamimaks. Maksude osakaal eelarvest on 72%.

2.1.1 Tulumaks

Suurima osa maksudest moodustab üksikisiku tulumaksu omavalitsuse eelarvesse laekuv osa. Tulumaks laekub Tulumaksuseaduse alusel. Füüsilise isiku tulumaksu arvestab ja kogub Maksu- ja Tolliamet, mis edastab füüsiliselt isikult saadud tulumaksust osa kohalikule omavalitsusele. Tulumaksutulu on 2025. aasta eelarvesse planeeritud **47,0 milj. eurot** (2024. a 45,0 milj. eurot), mis on 4,4% rohkem kui 2024. aasta eelarves.

Tulumaksutulu kasv tuleneb järgmistest komponentidest:

1). Maksumaksjate arv

Füüsilise isiku tulumaksu maksjaid on Saue vallas 30.10.2024 seisuga 12 771. Tulumaksu laekumise kasv planeeritakse Saue valda lisanduvate elanike arvelt. Prognoositult lisandub valla elanike registrisse kuni 115 maksumaksjat. Maksumaksjate arvu kasv suurendab valla tulusid ligi 400 tuhande euro võrra ehk tulumaksumaksjate arvu kasvult **1,0%**.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Maksumaksjaid	10 523	10 882	11 195	11 729	12 235	12 674	12 859	12 974
Kasv %		3,41%	2,88%	4,77%	4,31%	3,59%	1,46%	1,0%
Elanikke	22 138	23 024	23 935	24 646	25 557	25 907	25 910	26 110
Kasv %		4,00%	3,96%	2,97%	3,70%	1,37%	0,01%	0,77%

2). Maksumaksjate palkade suurenemine, inflatsioon

Eesti Panga prognoosi järgi kasvavad 2025. aastal keskmised palgad 5,3% ning tarbijahinnad kasvavad 4,2%. Seda eeldust on rakendatud ka Saue valla 2025. aasta tulumaksutulu planeerimisel.

Tulumaksu prognoosimisel on aluseks võetud 2024. aasta tegelik tulumaksu laekumine, millele lisandub töötasude kasv **5,1%**.

3). Riigi poolt kehtestatud omavaltsuste tulude ümberjagamise kava nn. „Robin Hood“, mille järgi vähendatakse Saue valla tulumaksu tulusid 750 tuhande euro võrra, vähenemine **-1,6%**.

4). Tulumaksutulu %

2025. aastal laekub kohaliku omavalitsuse eelarvesse 11,29% valla elanikest maksumaksjate maksustatavast tulust, millele lisandub 5,5% residendist füüsilise isiku riiklikust pensionist (2024. aastal oli vastav näitaja 11,89% ja 2,5% residendist füüsilise isiku riiklikust pensionist).

2.1.2 Maamaks

2025. aasta eelarves on ette nähtud tulu maamaksust 1 162 000 eurot (2024: 859 000 eurot). Saue vallas kehtestatud maamaksumäärad: elamumaale ja maatulundusmaa õuemaale kõlvikule 0,5 protsenti maa maksustamishinnast aastas, muu maatulundusmaa maamaksumääraks on 0,5% ning muu sihtotstarbega maa määraks on 1,0% maa maksustamishinnast aastas.

Maamaksu prognoosimisel on arvesse võetud Rahandusministeeriumi poolt välja töötatud maamaksu kalkulaatori andmed. 2020. aastast alates on maamaksu vaba kodualuse maa puhul kinnistu mitte katastriüksus ning uued valminud elamurajoonid on pärast elanike sisse kolimist vabastatud kodualusest maamaksust.

Maa korraline hindamine on turupõhine maa hindamine, mille tulemusena määratakse igale katastriüksusele ligikaudne maa turuväärtus ehk maa maksustamishind. Tegemist on masshindamisega, mille tulemus on statistiline üldistus. 2022. aasta toimunud maa korralise

hindamise tulemused võetakse kasutusele alates 1. jaanuarist 2024. Uued maamaksu määrad kehtestab kohalik omavalitsus hiljemalt 1. juuliks 2023. Maksimaalseid maksumäärasid on seadusega vähendatud 2,5 kuni 5 korda. Lisaks on seatud seadusega maamaksule kasvupiirang - maamaks ei suurene rohkem kui 10% aastas.

2.1.3 Reklaamimaks

2025. aasta eelarvesse on ette nähtud tulu reklaamimaksust 44 000 eurot (2024: 53 000 eurot). Reklaamimaksu prognoosimisel on arvesse võetud 2023. ja 2024. aasta tegelikud laekumised.

2.2 Kaupade ja teenuste müük (omatulud)

Kaupade ja teenuste müük moodustab eelarve põhitegevuse tulude mahust 5% ja summaarselt on 2025. aasta eelarves kajastatud summas 3 287 600 eurot (2024: 3 175 600 eurot). Kaupade ja teenuste müük jaguneb järgmiselt: riigilõivud ja tulud majandustegevusest.

2.2.1 Riigilõivud

Riigilõivude laekumist kavandatakse eelarvesse 70 900 eurot (2024: 71 300 eurot). Elamu ehitusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 150 eurot ning mitteelamu puhul 250 eurot. Elamu kasutusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 30 eurot ning mitteelamu eest 60 eurot. Projekteerimistingimuste taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 25 eurot.

2.2.2 Tulud majandustegevusest

Tulud majandustegevusest on planeeritud 3 216 700 eurot (2024: 3 175 600 eurot). Tulud majandustegevusest kasvavad ning jaotuvad omakorda järgmisteks alarühmadeks:

Haridusasutuste majandustegevuse tulu

Kajastatakse tulu lasteaedade kohatasust lapsevanematelt (täiendavalt on arvestatud uute avatavate rühmade kohatasu laekumisega) ning valla lasteaedade, koolide ja huvikoolide kohtade müügist teistele omavalitsustele, koolide tasulistest huviringidest ja Saue Muusikakooli teenustest. Saue Muusikakooli vanema poolt kaetavat kohamaksumust diferentseeritakse alates 2024. õppeaastast vastavalt vanemate sissekirjutusele Saue valda.

Lasteaiakoha osalustasu maksavad lapsevanemad Koolieelse lasteasutuse seaduse § 27 alusel. Osalustasu on suunatud lasteasutuse majandamis- ja õppevahendite kulude osaliseks katmiseks ning selle laekumine ei sõltu lasteaiakoha kasutamise intensiivsusest. Saue valla koolieelsetes munitsipaallasteasutustes vanemate poolt kaetava osa määr ühe lapse kohta moodustab 20% Vabariigi Valitsuse kehtestatud töötasu alammäärast – 2025. aastaks kinnitav 886 eurot kuus (2024. a 820 eurot kuus). Kui lapse ja mõlema vanema või üksikvanema elukoht on osalustasu maksmise kohustuse tekkimise aasta 1. jaanuari seisuga Eesti rahvastikuregistri andmetel Saue vald, siis kehtivad alates kolmandast eluaastast osalustasu soodustused – esimese lapse puhul 50%, teise lapse puhul 75% ning kolme või enama lapselised pered on kohatasust vabastatud.

Soodustuste summaarne mõju eelarve tuludele on ligikaudu 1 366 000 eurot, sellest tavapärase elaniku 50% soodustus 852 000 eurot, teise lapse soodustus 75% 59 000 eurot ning kolme ja enama lapse toetuse arvelt antav soodustus 434 000 eurot, sissetulekust sõltuv soodustus 21 000 eurot. Toetuste andmise positiivne mõju on lapsevanemate motiveeritus registreerida ennast valda maksumaksjaks, kuna muidu toetused ei rakendu. Seetõttu on raske hinnata, kas toetuste mõju tervikuna on eelarvele negatiivne.

Teistelt kohalikest omavalitsustelt laekub tulu nendele müüdavate lasteaiakoha-, kooli- ja huvikooli-kohtade eest. Suurimad valla haridus- ja huvihariduste teenuste ostjad on Tallinna linn, Saku ja Lääne-Harju vallad ning Keila linn.

Kultuuriasutuste majandustegevuse tulu

Kajastatakse tulud piirkondlikelt raamatukogudelt, kultuuri- ja noortekeskustelt ning ajalehes avaldatud reklaamist. Laagri Kooli juures tegutseva huvikooli majandustegevuse tulud kajastuvad tütarettvõtte eelarves.

Spordi- ja puhkeasutuste majandustegevuse tulu

Kajastatakse tulud Saue Spordikeskuse, Ruila, Turba ja Nissi spordihoonete tegevustuludest. Laagri Kooli ning Saue Kooli juures tegutseva ujula ja spordihoonete majandustegevuse tulud kajastuvad tütarettvõtete eelarves.

Sotsiaalasutuste majandustegevuse tulu

Kajastatakse Haiba Lastekodu tulud teistelt omavalitsustelt asenduskoduteenusel viibivate laste eest. 2025. aastaks on kinnitatud Harjumaa Omavalitsuste Liidu liikmeks olevate KOV-ide lapse pearaha kuumaksumuseks 2510 eurot (2024.a 2445 eurot), teised 2620 eurot (2024.a 2560 eurot) ning keskmise-, raske- või sügava puudega või alla 3-aastase lapse eest 2770 eurot (2024.a 2760 eurot), teised 2890 eurot (2024.a 2867 eurot).

Eelarvesse on planeeritud väiksemas mahus Saue Sotsiaalkeskuse osutatavate tasuliste teenuste tulu, muu hulgas koduhooldus, isikuabiteenused, sotsiaaltransport, pesupesemine.

Kommunaaltegevuse tulu

Vallas tegeleb vee- ja kanalisatsiooni teenuse osutamisega tütarettvõtte Kovek AS, Saue linnas ja osades Laagri piirkondades on vee-ettevõtjaks AS Tallinna Vesi. Vähesel määral on tuludes kajastatud Saue linna piirkonna ÜVK torustike opereerimisele andmisest vee-ettevõtjale AS Tallinna Vesi. Tulu sõltub otseselt ÜVK-ga liitunud kinnistute arvust, ning vee ja kanali tarbimise kogusest. Saue linna ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemi projekti käigus valmis 2013. aastal linna territooriumil asuvatele hoonestatud kinnistutele 18,1 km veetorustikke ja 15,0 km reoveekanaliseerimistorustikke liitumisvõimalustega, kus selline võimalus seni puudus. Sellest ajast alates on liitunud kinnistuid 341.

Üüri- ja renditulud

Üüri- ja renditulude all on kajastatud renditulud vallale kuuluvates hoonetes paiknevatelt rentnikelt ja elamispindade üürimaksetest. Üürnikele ja rentnikele edasiantavad kommunaalkulud kajastatakse kuluvähendusena.

2.3 Saadavad toetused tegevuskuludeks

Toetused moodustavad eelarve põhitegevuse tulude mahust 20% ehk kokku 13 047 100 eurot (2024: 13 072 500 eurot). See väheneb, kuna tegelikud saadavad projekti- ja sihtfinantseeringu-toetuste täiendused lisanduvad läbi 2025. a koostatavate lisaelarvete.

Põhiline osa saadavatest toetustest tegevuskuludeks on riigi iga-aastane tasandus- ja toetusfondi eraldis (12 560 300 eurot). Toetusfondi komponentideks on üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus, sh tööjõukulud õpetajatele, koolide täiendkoolituskulud ja juhtimiskulud, koolilõuna ja kultuurirahastuse toetus, koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus, huvihariduse ja -tegevuse toetus (eelduslikult väheneb varasema aastaga võrreldes -10%), riiklike sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamise toetus, kohalike teede hoiu toetus. Tasandusfondist kaetakse ühinemisest tingitud mõjud aastatel 2018-2025, tulubaasi kahanemise piirang 2025 (nn Robin Hood) ja maamaksu vähenemine LKA tõttu 2024 (KOV määradega ja kasvupiirang 10%).

Lisanduvad Harju Maakonnaraamatukogu kaudu kohaliku omavalitsuse raamatukogude komplekteerimiseks sihtfinantseerimisega saadavad raamatud, Haiba Lastekodule laekuv tegevustoetus Harjumaa Omavalitsuste Liidult, Kernu Põhikooli jaoks kodulähedase algkooli lisatoetus, jm projektitoetused, mis on algasid 2024. aastal ja jätkuvad 2025. aastal. Muud

mitmesugused ühekordsed sihtotstarbelised toetused hallatavate asutuste jooksvate kulude katteks planeeritakse lisaeelarvetega, kuna need on raskesti prognoositavad ja reeglina kaasneb nendega eelarves täiendav sihtotstarbeline kulu, mistõttu tervikuna ei ole eelarve tasakaal sellest mõjutatud.

2.4 Muud tegevustulud

Muud tegevustulud on 2025. aasta eelarvesse planeeritud summas 400 000 eurot (2024: 400 000 eurot). Muud tegevustulud moodustuvad 2025. aasta eelarve tulude mahust kokku 1%. Muud tegevustulud jaotuvad:

- Maavarade kaevandamisõiguse tasud vastavalt Keskkonnatasude seadusele;
- Vee erikasutustasu vastavalt Keskkonnatasude seadusele.

3. PÕHITEGEVUSE KULUD

Vastavalt Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 on kohaliku omavalitsuse ülesanne korraldada vallas elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust, heakorda, valla teede ja tänavate korrashoidu, vallasisest ühistransporti, koolieelsete lasteasutuste, koolide, raamatukogude, kultuurikeskuste ja hooldekodu ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist ning korraldama vallas sotsiaalabi ja sotsiaalteenuseid. Saue valla 2025. aasta eelarve põhitegevuse kulud jagunevad järgmisteks tegevusaladeks:

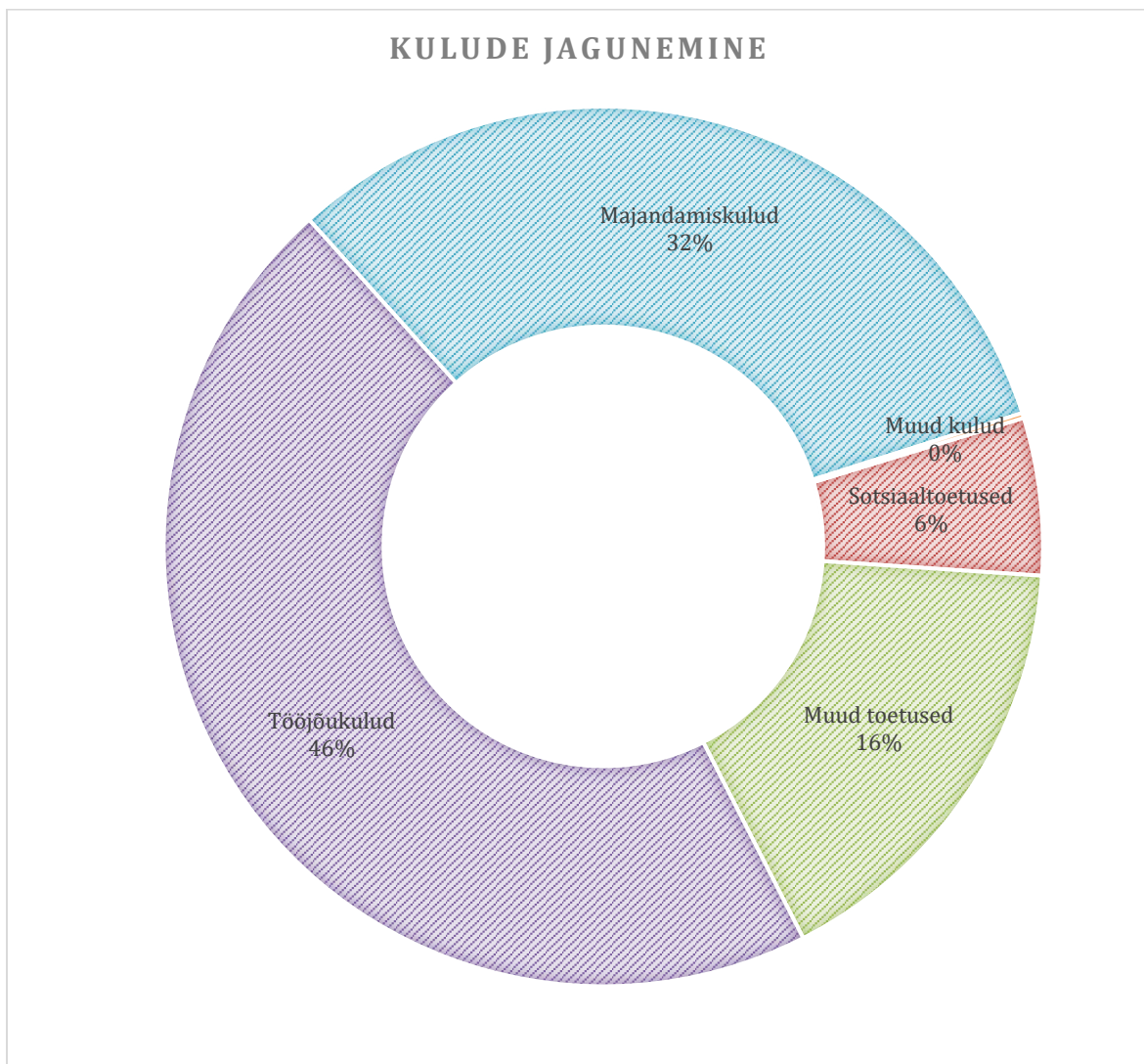
- **Üldised valitsussektori teenused** (vallavolikogu, vallavalitsus, reservfond, muud üldised teenused ja valitsussektori võla teenindamine, valitsussektori vahelised ülekanded);
- **Avalik kord ja julgeolek, riigikaitse** (avaliku korra tagamine, päästekomandode ja Kaitseliidu toetamine);
- **Majandus** (maakorraldus ja põllumajandus, maanteetransport, transpordikorraldus, turism ning teadus-arendustegevus, territoriaalne planeerimine, IT ja majanduse haldamine);
- **Keskkonnakaitse** (avalikud alad, maastikukaitse, jäätme- ja heitveekäitlus, muu keskkonnakaitse);
- **Elamu- ja kommunaalmajandus** (tänavavalgustus, hulkuvate loomadega seotud tegevus, veevarustus, elamu- ja kommunaalmajandus);
- **Vaba aeg, kultuur, religioon** (sporditegevus, noorsootöö, huvialategevus, raamatukogud, kohalikud kultuuriüritused, klubide-seltside toetamine, vallaleht, valdkonna haldamine);
- **Haridus** (lasteaiad, koolid, lasteaiad- ja kooliteenuse ostmine teistelt kohalikelt omavalitsustelt, noorte huviharidus ja huvitegevus, koolitoit, koolitransport, valdkonna haldamine);
- **Sotsiaalne kaitse** (teenused ja toetused puuetega inimestele, eakatele, lastega peredele, riskirühmadele, hooldekodu ning sotsiaalkeskuse teenused, asendus- ja järelhooldus, valdkonna haldamine).

Tänase seisuga on vallas ca 696 töötut ja tööpuuduse võrreldav tase keskmiselt 5,4%. Võrreldes eelmise aastaga on töötute arv vähenenud. Kriitiline mõju eelarvele on töötute kasvul üle 13% ning selline olukord vajab eelarveaasta siseselt kindlasti eraldi käsitlemist.

Eeltoodut arvestades, 2025. aastaks on põhitegevuse kulude prognoosimisel lähtutud täpsemalt järgnevalt:

- Käesolevas eelarves on prognoositud Vabariigi Valitsuse tasandus- ja toetusfondi eraldi esialgsetel andmetel, mis pole veel lõplik. Kuna tegemist on peamiselt sihtfinantseerimisega, siis summade täpsustumisel suunatakse vastavatesse valdkondadesse samas summas vahendeid.

- Läbivalt on arvestatud võrreldes 2024. aastaga palgafondidesse kasvu 2,5% ja maksimaalselt kuni 3,5%, mille on tinginud allasutuste loomulikust kasvust eelkõige uute lasteaiarühmade ja kooliklasside lisandumisest.
- Eelarvesse on arvestatud Saue Vallavolikogu 22.11.2022. a otsusega nr 61, mille alusel on vallavanema töötasu tõusuks määratud iga-aastaselt 5% ning otsustega nr 62, 63, 64, mille alusel on ametisse nimetatud palgaliste valitsusliikmete töötasu tõus iga-aastaselt 5%.
- Majandamiskulude kasvuks on valdkondlike eelarvetesse planeeritud kuni 3,3%.
- Vallavalitsusel on õigus peale eelarve kinnitamist volikogus kinnitada täiendavaid detailseid eelarveid allasutustele, mis võimaldab vallavalitsusel piirata allasutustel kulude tegemist. Eesmärgiks on vallavalitsusel teha enne eelarve täielikku realiseerimist selle eelduseks vajalikke reforme (eeskätt struktuuri- ja palgareforme). Praktikast tähendab see võimalust piirata mingiks ajaks allasutuste personalikulude kasv (aasta baasil) ja võimalust seada allasutustele nõue, et nad peavad kõik ühekordsed majandamiskulud (mis ületavad 5000 eurot) täiendavalt kooskõlastama vallavalitsusega.
- Põhitegevuse kulud kokku moodustavad 59,5 milj. eurot (2024: 57,6 milj. eurot), mis on 3,2% rohkem kui 2024. aastal. Tegevusalade täpsem tutvustus on esitatud alapeatükkides 3.1-3.8.

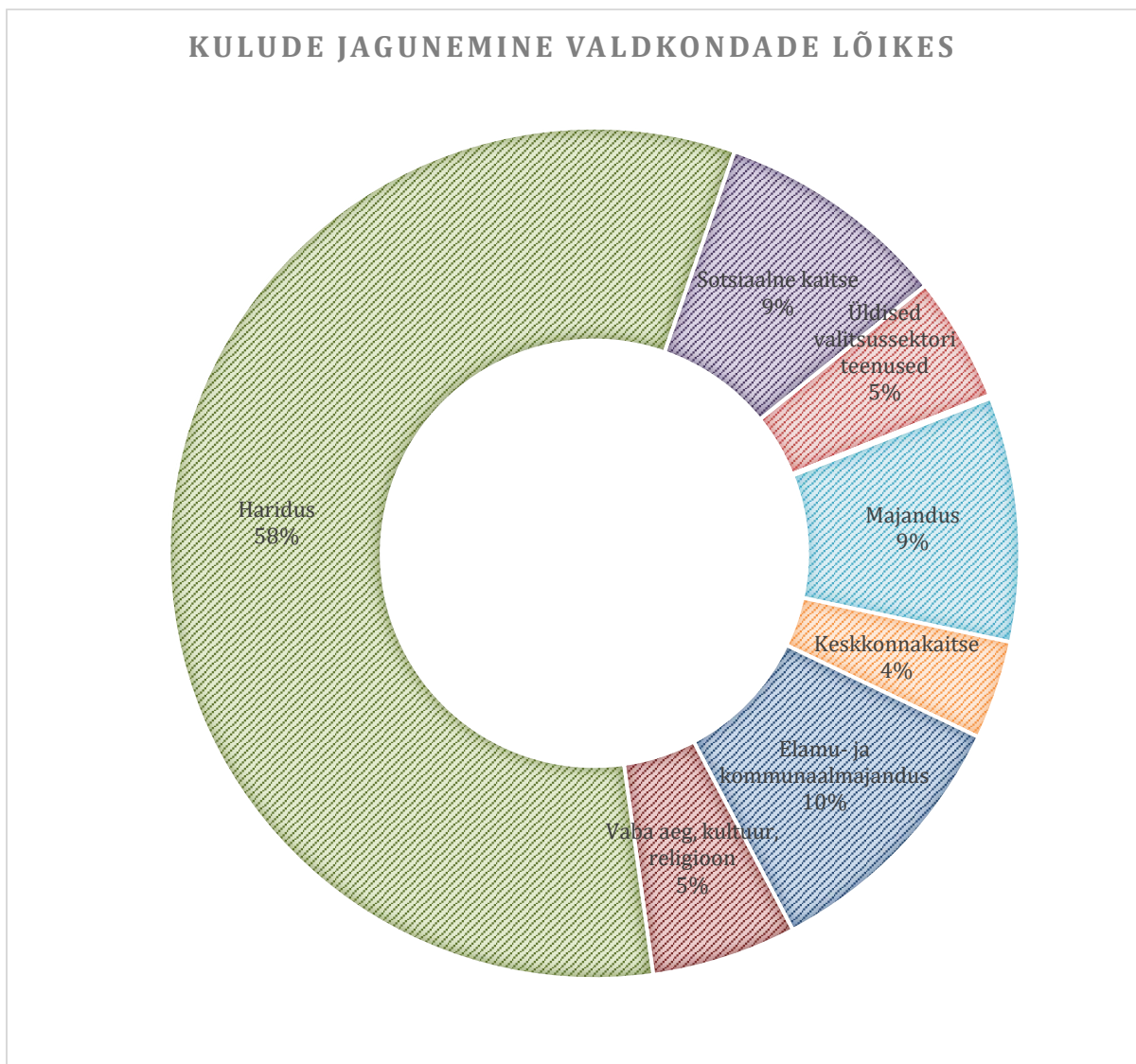

Joonis 3. 2025 kulude jagunemine kululiikide lõikes

Tabel 3. Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes 2024-2025 (eurodes)

Nimetus	2025	2024 9 kuud	2024	Muutus %
Põhitegevuse kulud	59 480 900	39 676 399	57 615 800	3,2%
Sotsiaaltoetused	3 439 200	2 499 181	3 630 800	-5,3%
Muud toetused	9 770 300	6 691 400	8 997 700	8,6%
Tööjõukulud	27 271 000	18 329 339	26 560 000	2,7%
Majandamiskulud	18 891 500	12 117 854	18 322 200	3,1%
Muud kulud	108 900	38 626	105 100	3,6%

Muude toetuste all kajastuvad sihtfinantseeringud, millest olulisema osa moodustab Laagri kooli sihtfinantseering.

Joonis 4. 2025 kulude jagunemine valdkondade lõikes

Tabel 4. Põhitegevuse kulude võrdlus valdkondade lõikes 2024-2025 (eurodes)

Nimetus	2025	2024 9k	2024	Muutus %
Põhitegevuse kulud	59 480 900	39 676 236	57 616 400	3,2%
Üldised valitsussektori teenused	2 838 100	1 821 543	2 850 700	-0,4%
Riigikaitse	7 000	7 000	7 000	0,0%
Avalik kord ja julgeolek	62 500	12 204	69 700	-10,3%
Majandus	5 525 600	3 495 028	5 471 100	1,0%
Keskkonnakaitse	2 234 000	1 521 081	1 906 700	17,2%
Elamu- ja kommunaalmajandus	6 055 100	3 925 027	5 834 500	3,8%
Vaba aeg, kultuur, religioon	3 278 400	2 506 052	3 256 000	0,7%
Haridus	34 230 700	22 721 417	32 777 800	4,4%
Sotsiaalne kaitse	5 249 500	3 666 884	5 442 900	-3,6%

3.1 Üldvalitsemine

Sisaldab Saue Vallavolikogu, Saue Vallavalitsuse ja teisi üldiseid valitsussektori teenuseid, sh personali- ja majandamiskulusid. Tervikuna vähenevad üldvalitsemiskulud võrreldes 2024. aastaga 0,4%.

Tabel 5. Valitsemisega seotud kulud 2025 (eurodes)

Nimetus	2025 EA	9 kuud	2024 EA	Muutus %
01 Üldised valitsussektori teenused	2 838 100	1 821 543	2 850 700	-0,4%
Saue Vallavolikogu	288 100	197 518	289 000	-0,3%
TÖÖJÕUKULUD	268 700	190 166	269 700	-0,4%
MAJANDAMISKULUD	19 400	7 353	19 300	0,5%
Saue Vallavalitsus	2 273 500	1 467 333	2 301 200	-1,2%
TÖÖJÕUKULUD	1 898 300	1 292 560	1 846 200	2,8%
MAJANDAMISKULUD	368 200	173 558	446 000	-17,4%
MUUD TEGEVUSKULUD	7 000	1 215	9 000	-22,2%
Reservfond	95 000	0	59 792	58,9%
MUUD TEGEVUSKULUD	95 000	0	59 792	58,9%
Muud üldised valitsussekt. teenused (valimised, liikmemaksud, rahuloluküsitlus)	163 400	113 818	152 400	7,2%
MUUD TOETUSED	95 000	70 911	89 500	6,1%
TÖÖJÕUKULUD	41 800	40 849	40 900	2,2%
MAJANDAMISKULUD	26 600	2 058	22 000	20,9%
Üldiseloomuga ülekanded valitsussektoris	18 100	42 874	48 308	-62,5%
MAJANDAMISKULUD	18 100	11 056	18 100	0,0%
MUUD TEGEVUSKULUD	0	31 818	30 208	-100,0%

3.1.1 Saue Vallavolikogu

Personalikuludes on planeeritud 27 volikogu liikme töötasu koos maksudega, sh komisjonide esimeeste, komisjoni lihtliikmete ning võõrliikmete tasud koos maksudega. Kulud on planeeritud 2021. a ametisse asunud volikogu liikmetele määratud tasudega. Tööjõukulud on arvestatud 12 kuuga.

Majandamiskuludesse on planeeritud administreerimiskulud, lähetuskulud, koolituskulud, valla esindamine spordivõistlustel, asjatundjate kaasamise, ekspertiiside tellimise jm konsultatsioonitasud jt.

2022. aasta detsembri volikogus kinnitati Saue Valla Noortevolikogu põhimäärus, millega sätestati Saue Valla Noortevolikogu valimise kord ning tegevuse alused. Noortevolikogu on vallavolikogu juures tegutsev Saue valla noortest koosnev nõu andva õigusega osaluskogu, mis esindab Saue vallas noorte huve ja tegutseb vabatahtlikkuse alusel. Noortevolikogu tegevuseks planeeritakse 3 000 eurot.

3.1.2 Saue Vallavalitsus

Personalikuludesse on planeeritud koosseisuliste ametnike-töötajate palgakulud ja palgaliste vallavalitsuse liikmete tasud koos maksudega. Vallavalitsuse personalikuludesse on arvatud vajadusel asendustasude kulud seoses töötajate haigestumisega ja puhkamisega ning osaliselt vallavalitsuse ametist vabastamise võimalikud hüvitised seoses poliitilise ettenägematusega. Kuludes on ette nähtud vajalikud vahendid sporditoetuse maksmiseks ja vastavateks maksukohustusteks, maksustatavateks autokompensatsioonideks.

Majandamiskuludesse on planeeritud teenistujate administreerimiskulud, lähetus- ja koolituskulud, inventarikulud, tervishoiukulud jt. Lisaks on kavandatud kulud arengukava uuendamiseks ja liikuvusuuringu tellimiseks. Jätkub avaliku ruumi valdkonna projekti KidsLikeUs tegevus.

Valla lõunapoolsemates piirkondades kohaliku elu edendamiseks ja esteetilise ilme kujundamiseks on Riisipere ja Haiba halduskeskuste käsutada 29 800 eurot.

3.1.3 Reservfond

Vastavalt Saue valla finantsjuhtimise korrale eraldatakse reservfondi kuni 1% põhitegevuse kulude mahust. Reservfondi kasutatakse ootamatute ja reeglina ühekordsete ettenägematute kulude katmiseks, mida eelarve koostamise käigus ei olnud võimalik ette näha ja eelarvesse planeerida. Saue valla 2025. aasta eelarves on arvestatud ettenägematuteks kuludeks reservfondiks 95 000 eurot, mis moodustab ca 0,16% põhitegevuse kulude mahust.

3.1.4 Muud üldised valitsussektori teenused ja ülekanded valitsussektoris

Muude valitsussektori kuludena kajastuvad omavalitsusliitude liikmemaksud, vallaelanike rahuloluküsitlus, pangaülekannete kulud ja pangalingi teenustasud. Planeeritud on kulud 2025. aasta oktoobris toimuvate kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste korraldamiseks.

3.2 Riigikaitse ja avalik kord

Eelarvesse on planeeritud lepingulise kohustuse katmiseks kulud Kaitseliidu Harju Maleva tegevuse toetamiseks. Vabatahtlike päästeseltside tegevustoetused päästevõimekuse edendamiseks on viidud projektitoetuste alla. Sama meetme kaudu toetatakse sarnastel alustel kõiki kolmanda sektori organisatsioone, mis samuti moodustavad osa kohaliku elanikkonna kaitse turvavõrgustikust (vt pt 3.6.3).

Jätkatakse avalike valvekaamerate hooldust ja uute kaamerate paigaldamist. Eelarveliste vahenditega soetatakse hädaolukorraks vajalikku varustust, tehakse elanikele kriisivalmiduse ennetustööd ning rahastatakse kriisireguleerimise õppuseid.

Tabel 6. Riigikaitse ja avaliku korra kulud 2025 (eurodes)

Nimetus	2025 EA	9 kuud	2024 EA	Muutus %
02 Riigikaitse	7 000	7 000	7 000	0,0%
Riigikaitse	7 000	7 000	7 000	0,0%
MUUD TOETUSED	7 000	7 000	7 000	0,0%
03 Avalik kord ja julgeolek	63 000	12 204	69 700	-9,6%
Avalik kord ja julgeolek	63 000	12 204	69 700	-9,6%
MAJANDAMISKULUD	63 000	12 204	69 700	-9,6%

3.3 Majandus

Majanduse kuludesse on planeeritud maakorralduskulud, teede ja tänavate korrashoiukulud, liikluskorralduskulud, valla siseliinide käigushoidmise kulu, kulu rongi- ja muule ühistranspordile, kulu arendusprojektidele (projekteerimiskulud, strateegiadokumentide koostamine jt), majandusvaldkonna haldamise ning tsentraliseeritud IT personali- ja majandamiskulud.

Kulud Majandusele kasvavad võrreldes 2024. aastaga 1,0% eelkõige seoses ühistranspordi hindade kasvuga.

Tabel 7. Majanduse kulud 2025 (eurodes)

Nimetus	2025 EA	9 kuud	2024 EA	Muutus %
04 Majandus	5 525 600	3 495 028	5 471 100	1,0%
Tsentraliseeritud IT	1 802 300	1 075 677	1 789 000	0,7%
TÖÖJÕUKULUD	220 600	130 783	214 500	2,8%
MAJANDAMISKULUD	1 581 700	944 894	1 574 500	0,5%
Maakorraldus, põllumajandus	22 800	10 455	29 600	-23,0%
MAJANDAMISKULUD	22 000	9 653	29 000	-24,1%
MUUD TEGEVUSKULUD	800	802	600	33,3%
Maanteetransport	558 400	394 768	541 000	3,2%
MAJANDAMISKULUD	558 400	394 768	541 000	3,2%
Ühistransport	1 923 500	1 166 733	1 860 000	3,4%
MUUD TOETUSED	1 210 000	667 281	1 200 000	0,8%
MAJANDAMISKULUD	713 500	499 452	660 000	8,1%
Raudteetransport	24 800	0	13 000	90,8%
MUUD TOETUSED	24 800	0	13 000	90,8%
Turism	9 900	2 313	10 000	-1,0%
MAJANDAMISKULUD	9 900	2 313	10 000	-1,0%
Planeeringud, arendusprojektid	57 500	23	63 000	-8,7%
MAJANDAMISKULUD	57 500	23	63 000	-8,7%
Teadus- ja arendustegevus muudes majandusharudes	0	0	10 000	-100,0%
MAJANDAMISKULUD	0	0	10 000	-100,0%
Muu majandus	1 126 400	845 059	1 155 500	-2,5%
TÖÖJÕUKULUD	1 086 900	824 297	1 118 600	-2,8%
MAJANDAMISKULUD	39 400	20 734	36 900	6,8%
MUUD TEGEVUSKULUD	100	29	0	100,0%

3.3.1 Tsentraliseeritud IT

Saue Vallavalitsuse struktuuris olev arendusosakond korraldab valla asutuste infotehnoloogiavahendite soetust ning pakub vallavalitsusele ja valla allasutustele IT tugi-, hooldus- ja arendusteenuseid. Eelarve kuludesse on planeeritud valdkonna töötajate töötasud koos maksudega ja lisaks kulud Eesti infoturbestandardi juurutamise konsultandi/ audiitori palkamiseks.

Infotehnoloogiakuludesse on planeeritud olemasolevate seadmete ning uute seadmete rendilepingud (süle- ja lauaarvutid, tahvelarvutid, projektorid, telerid jm) ja väikevahendite (klaviatuurid, hiired, dokid, mobiiltelefonid, UPSid jm) soetus. Samuti on infotehnoloogiakuludesse planeeritud tarkvara ja teenuste kuutasud, arendustellimused (finantstarkvara Business Central, personali- ja palgaarvestustarkvara Virosoft, ARNO, ArcGIS ja geovärv, dokumendihaldus Amphora, SPOKU, vallavalitsuse koduleht jne), andmesideseadmete hankimiseks (tulemüürid, swichid, wifi-seadmed) ja andmesideühenduste ehituseks (nii hoonete sisesed tööd kui hoonete ühendamine andmesidevõrguga).

Tsentraliseeritud IT eelarves on kajastatud ka koolide e-õppekeskkonna OPIQ litsentside tasud. 2023. aastal mindi üle kogu valla lõplikule rendimudelile, st vananenud omanduses olev tehnika vahetati välja moodsa tehnika vastu, mida ei osteta välja vaid kasutatakse rendilepingu alusel. 2023. aastast on tsentraliseeritud IT eelarves arvestatud ka videovalve arendamise kuludega. 2024. aastast lisandusid Saue Midrimaa Kadakamarja lasteaia filiaali IT vahendite, litsentside ja lepingute kulud.

Küberturvalisuse seaduse muudatustega (16.08.2022) hakkasid Eestis kehtima senisest laiemale asutuste ringile kohustused küberturvalisuse tagamiseks. (KüTS, §3 lg4 p4 ja p13 ja §7 lg5). Kohustus laieneb KOV-idele ja KOV hallatavatele asutustele. Seni kehtinud ISKE (infosüsteemide kolmeastmeline etalonturbe süsteem) rakendamise aluseks olev Vabariigi Valitsuse 20.12.2007 määrus nr 252 Infosüsteemide turvameetmete süsteem kaotas 1. jaanuarist 2023. a kehtivuse ning selle asendab KüTSist tulenev Eesti Infoturbestandardi (E-ITS) regulatsioon. Saue Vallavalitsuses on koostatud E-ITS nõuetele vastav infoturbedokumentatsioon. 2025. aasta lõpuks on vajalik E-ITS nõuetele vastavuse osas läbi viia audit.

Tabel 8. Tsentraliseeritud IT kulud objektide lõikes

Nimetus	2025	2024
Tsentraliseeritud IT	234 800	231 200
Saue Vallavalitsus	841 900	964 200
Muu vaba aeg, kultuur ja religioon	2 200	1 200
Muu haridus	900	0
Muu sotsiaalne kaitse	600	500
Ehitus, majandus ja tugiteenused	7 000	4 000
Majandus- ja tugiteenuste osakond	39 500	35 800
Saue Spordikeskus	4 500	3 000
Saue Noortekeskus	11 000	7 700
Saue Sotsiaalkeskus	14 000	8 800
Saue Kultuuri- ja Huvikeskus	17 200	13 600
Laagri Lasteaed	19 100	14 800
Saue lasteaed Midrimaa (sh uus hoone Kadakamarja tn-l)	26 900	43 300
Nõlvaku Lasteaed	13 200	11 400
Riisipere Lasteaed	9 600	9 100
Tuleviku Lasteaed	11 100	8 900
Veskitammi Lasteaed	17 200	16 200

Ääsmäe Lasteaed	9 800	9 300
Kotka Lasteaed	20 600	14 300
Kernu Põhikool	17 100	15 600
Kernu Lasteaed	3 300	3 200
Laagri kool	66 300	31 600
Nissi Põhikool	40 100	34 800
Ruila Põhikool	42 200	38 500
Laitse Lasteaed	6 100	6 300
Saue Kool	156 200	134 000
Turba Kool	39 400	30 600
Turba Lasteaed	6 700	4 500
Ääsmäe Põhikool	66 800	47 500
Saue Muusikakool	8 900	7 800
Saue Raamatukogud	24 100	18 400
Haiba Lastekodu	6 900	6 300
Saue Vallavarahaldus	17 100	12 600

3.3.2 Maakorraldus, põllumajandus

Eelarves kajastatakse valla poolt omandatavate maade (eelkõige teede alused maad) katastriüksuste moodustamise kulud ning ka vallale kuuluvate katastriüksuste võõrandamiseks või majandustegevuse muutmiseks vajalike ettevalmistustega seotud maamõõtmiskulud.

3.3.3 Maanteetransport

Eelarves kajastatakse avalike teede remondi- ja hoolduskulud, mille eesmärgiks on tagada avalike teede seisunditaseme vastavus seaduses ja selle rakendusaktides sätestatud nõuetele.

Suvises teehoolduses teostatakse teede seisukorra monitooringut, greiderdamist ja vajadusel materjali pealevedu, teede tolmutõrjet, teeäärte niitmist. Kruuskattega teede hooldus hõlmab ühekordse iseloomuga töid: kraavituse parandamine, võsaraie ja raadamine, teetruupide remont ja asendamine, teeservadelt liigse materjali äravedu. Mustkattega teede hooldusena remonditakse asfaldiauke, pinnatakse teid teekatte seisundi säilitamiseks ja eluea pikendamiseks. Kuumpindamistöid katete eluea pikendamiseks on plaan teostada üle valla, täpsemad lõigud valitakse teedespetsialistide poolt kevadel.

Liiklusohutuse tagamiseks ja liikluskorraldusvahendite seaduse nõuetele vastavuseks on eelarves kavandatud kulud uutele liiklusmärkidele, vanade amortiseerunud liiklusmärkide uuendamiseks, joonimistödeks (parkimiskohad, keelu- ja kiirusepiirangualad, nn täristjoonte rajamine), teede- ja tänavasiltide ja valla tähiste asendamiseks, viidamajanduse korrastamiseks (valla ja külade sildid, talude tähised avalikele teedele). Liikluskorralduse all kavandatakse ka ohutust tõstvate rajatiste (pandused, peeglid jms) ehitust, bussiootepaviljonide remonti (lõhutud klaaside ja konstruktsioonide asendamine) jms.

3.3.4 Ühistranspordi korraldus

Transpordikorralduse eelarves on kajastatud järgmised kulud:

- 1) Siseliinid (sh. Koolitransport) ja Tallinnale piiriüleste linnaliinid 1 210 000 eurot;
- 2) Elroni rongiliinidel Saue valla elanikele antavad soodustused (tasuta sõit Elroni rongis II-V hinnatsoonis ja tsoonide vahel) 713 500 eurot;
- 3) maakonnaliinil Saue-Tallinn antavad soodustused Saue elanikele.

2025. aastal suurenevad kulud võrreldes 2024. aastaga seoses transporditeenuse sisendite hinnatõusuga. AS-lt Eesti Liiniringid laekunud info kohaselt tõusevad 2025. aastal rongipiletite hinnad, kuid käesolevaks ajaks ei ole Regionaal- ja Põllumajandusministri poolt piletihindu kehtestavat määrust veel vastu võetud, mistõttu puudub täpne teave hinnamuudatuse mõjust Saue valla eelarvele. Hinnamuudatustest tulenev lisakulu kajastatakse Saue valla 2025. aasta lisaelarves.

3.3.5 Planeeringud, arendusprojektid

Projekteerimiskulude eesmärgiks on koostada vajalik dokumentatsioon oluliste projektide elluviimiseks ning rahastada vallale vajalike haldusuuringute läbiviimist. Sisse ostetavaks teenuseks on näiteks arengukavade koostamine ja rahuloluküsitluse läbiviimine.

3.3.6 Muu majandus

Muu majanduse all kajastatakse eelkõige vallavalitsuse majandusvaldkonna ametnike-töötajate palgakulud koos maksudega. Majandamiskuludes kajastatakse erinevad administreerimiskulud, koolituskulud, isikliku auto kompensatsioonid (sh maksustatavateks kompensatsioonideks).

3.4 Keskkonnakaitse

Keskkonnakaitse all on kulud jäätme- ja heitveekäitlusele, avalike alade ja parkide korrashoiuks.

Kulud Keskkonnakaitsele suurenevad võrreldes 2024. aastaga 17,2% eelkõige valla jäätmeplatside kulude kasvust ja kliimaprojekti kulude lisandumisega (sihtfinantseeringuga kaetud).

Tabel 9. Keskkonnakaitse kulud 2025 (eurodes)

Nimetus	2025 EA	9 kuud	2024 EA	Muutus %
05 Keskkonnakaitse	2 234 000	1 521 081	1 906 700	17,2%
Jäätmekäitus	251 200	260 812	242 800	3,5%
MAJANDAMISKULUD	251 200	260 812	242 800	3,5%
Avalike alade puhastus	872 100	582 852	801 000	8,9%
MAJANDAMISKULUD	872 100	582 852	801 000	8,9%
Heitveekäitus	127 200	45 661	97 800	30,1%
MUUD TOETUSED	63 000	29 540	40 000	57,5%
MAJANDAMISKULUD	64 200	16 121	57 800	11,1%
Heakord, sh mänguväljakud	799 500	631 756	765 100	4,5%
SOTSIAALTOETUSED	1 000	240	4 000	-75,0%
MUUD TOETUSED	85 000	37 907	70 000	21,4%
MAJANDAMISKULUD	713 500	593 609	691 100	3,2%
Muu keskkonnakaitse	184 000	0	0	100,0%
TÖÖJÕUKULUD	25 200		0	100,0%
MAJANDAMISKULUD	158 800		0	100,0%

3.4.1 Jäätmekäitus

Eesmärgiks on tagada Saue valla jäätmekäitus vastavuses jäätmeseaduses, selle rakendusaktides ja valla jäätmekavas sätestatuga. Valdonna kuludeks on jäätmete liigiti kogumise korraldamine (sh valla jäätmepunktides), Pääsküla ja Keila jäätmejaamade kasutamine kokkuleppel naaberomavalitsustega, jäätmeteadlikkuse tõstmine, ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamine, isetekkeliste prügimägede koristamine.

3.4.2 Avalike alade puhastus

Eelarves kajastatakse avalike alade, sh teede puhastamisega seotud kulud. Mustkattega sõidu- ning jalg- ja jalgrattateede suviseks puhastamiseks kasutatakse märgpuhastus- ja imurtehnikat. Mustkattega teid puhastatakse vähemalt kuus korda aastas arvestusega maist kuni oktoobrini kord kuus.

Teede talvine hooldus koosneb lumelükkamisest ning libedustõrjest avalikel teedel, avalikuks kasutamiseks tunnistatud erateedel ning vastavalt volikogu poolt kehtestatud korrale lepingulistel erateedel. Vahel harva võib lumerohkel talvel vaja minna lume äravedu kitsastest kohtadest. Vallas on moodustatud neli talvise teehoolde piirkonda ning vastavalt oktoobris 2023 läbiviidud riigihankele sõlmitud lepingud võitnud firmadega. Viimaste aastate kogemus näitab, et taliteenistuse kulud kõiguvad aastate lõikes väga suures ulatuses ning täpset summat pole võimalik ette prognoosida. Seepärast võib sõltuvalt ilmastikuoludest ja tööde tegelikust mahust esineda vajadus tõsta kulusid ümber teede taliteenistuse ja teiste teeholdusega seotud eelarveridade vahel.

3.4.3 Heitveekäitlus

Heitveekäitluse eesmärgiks on tagada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadusest tulenev sademe- ja dreanaazivee nõuetekohane käitlus ning osaliselt sellest sõltuv jõgede hea seisund.

Vastavalt ühisveevärgi ja kanalisatsiooni seaduse § 9 lõikele 2 lasub Saue Vallavalitsusel kohustus sõlmida vee-ettevõtjaga leping sademevee ärajuhtimiseks (sh rajatiste hoolduseks) ja puhastamiseks ning tuletõrjeveerajatiste hoolduseks. AS KOVEK on tunnistatud vee-ettevõtjaks enamikus valla tegevuspiirkondades. Teostatakse sademevee puhastite hooldust, torude läbipesu, sademevee- ja tuletõrje rajatiste remonti (nt ummistuste likvideerimine, purunenud kaevud ja luugid, hüdrantide remont jne) ja sademevee kraavide hooldust. Mõnede tiheasumite kanalisatsioon on ajalooliselt osaliselt olnud ühisvoolne, lisaks filtreerub torustikku pinnasevesi. AS KOVEK peab maksma AS-le Tallinna Vesi reoveesüsteemi juhitava reovette jõudnud sademevee eest. Sademe- ja pinnasevee puhastamise eest klientidelt kehtivate seaduste alusel tasu võtta ei saa, seega on tasumise kohustus Saue vallal.

Samuti kuulub antud valdkonna kulude hulka Pääsküla, Vääna ja Keila jõe, mitmete ojade ja suuremate kuivenduskraavide ning valla lõunaosa paisjärvede ja tiikide regulaarne hooldus (vajadusel suvine ühekordne veetaimede eemaldamine, voolutakistuste likvideerimine, jõesaarte ja kallasraja niitmine, võsa ja muda eemaldamine, sildade värvimine, truupide puhastamine, paisude hooldamine) jms. Tööde teostamine sõltub jooksva aasta ilmastikust ning veekogude tegelikust seisundist.

Muude toetustena on kajastatud volikogu kehtestatud korra alusel toetus elu- ja looduskeskkonna kvaliteedi parandamiseks. Toetuse suuruseks on 5 000 eurot (kuni 31.12.2023. a 3 200 eurot).

3.4.4 Heakord, sh mänguväljakud

Bioloogilise mitmekesisuse kaitse, maastikukaitse ja haljastuse põhitegevuse kuludes on kavandatud eelkõige avaliku ruumi objektide (pargid, haljasalad, mängu-sportiväljakud jms) hoolduskulud.

Kulude kavandamisel on arvestatud munitsipaalomandisse lisandunud ja lisanduvate maadega, regulaarse kõrg- ja madalhaljastuse hooldusega ning mängu-sportiväljakute olemasolevate atraktsioonide iga-aastase hoolduse ning remondiga. Vallaelanikele luuakse võimalused meeldivaks, mitmekülgseks ja ohutuks ajaviitmiseks vabas õhus.

Muude toetustena on kajastatud volikogu kehtestatud korra alusel talgutoetused ühistegevuse ja kodanikualgatuse toetamiseks ning toetus korteriühistutele oma korterelamute ümbruse korrastamiseks ning kenamaks muutmiseks. Talgutoetuse suuruseks on 2 500 eurot (kuni 31.12.2023. a 1 600 eurot) ning korteriühistute toetuseks kuni 5 000 eurot (varasemalt kuni 3 200 eurot) olenevalt toetatavast tegevusest. Aiailu premeerimiseks on ette nähtud Kauni Kodu konkursi auhinnafond.

Majandamiskuludena on kajastatud järgmised kulud:

- Avalike haljasalade hooldus (muru niitmine, prügi koristamine, prügikastide tühjendamine, lehtede riisumine, hekkide ja põõsaste lõikus, lillede kastmine suveperioodil).
- Avaliku ruumi objektide (pargid, mänguväljakute ja spordiplatside) hoolduse ja tehnilise ülevaatus, atraktsioonide remondi ning täiendamise kulud.
- Valla visuaalsele väljanägemisele suunatud kulud - lillede ostmine Laagri alevikku ning Saue linna (sh tänavaamplid, lillekastid, suvelilled haljasaladel) ja alevikesse-küladesse, puude-põõsaste istutamine, muruparandused jms.
- Võimalikud erakorralised kulud (nt kuivanud või ohtlike puude raie avalikult maalt, erakorralised võsalõikustööd, ühekordsed niidutööd jne).

Valla keskustesse on viimaste aastatega rajatud mitmeid uusi parke ning lisandunud on piirkonnad, mis varasemalt pole olnud heakorralepingutega kaetud.

3.4.5 Muu keskkonnakaitse

Planeeritud on tegevuskulud kliimaprojektile Pathways2Resilience, mis keskendub kliimamuutuste tagajärgedega tegelemisele Euroopas. Projektis osaleb 40 regiooni üle Euroopa, mille valikul lähtuti põhimõttest, et oleks kaasatud võimalikult palju erinevaid regioone. Projekti käigus tuvastatakse kliimamuutuste mõju Saue vallas ning koostatakse strateegia nende mõjudega toimetulekuks ja mõjude leevendamiseks. Lisaks koostatakse strateegia elluviimiseks tegevuskava ja investeringute kava.

3.5 Elamu- ja kommunaalmajandus

Elamu- ja kommunaalmajanduse kuludes on veevarustuse, tuletõrjevee ning tänavavalgustuse tagamise kulud, tsentraliseeritud varahalduse personali- ja majandamiskulud.

Kulud Elamu- ja kommunaalmajanduse suurenevad võrreldes 2024. aastaga 3,8% lisandunud hallatavate kooli- ja lasteaiahoone ja mahtude suurenemise tõttu.

Tabel 10. Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud 2025 (eurodes)

Nimetus	2025 EA	9 kuud	2024 EA	Muutus %
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	6 055 100	3 925 027	5 834 500	3,8%
Saue Vallavarahaldus	5 705 300	3 686 083	5 380 000	6,0%
TÖÖJÕUKULUD	1 554 200	1 055 211	1 498 200	3,7%
MAJANDAMISKULUD	4 151 100	2 630 873	3 881 800	6,9%
Tänavavalgustus	349 800	238 943	454 500	-23,0%
MAJANDAMISKULUD	349 800	238 943	454 500	-23,0%

3.5.1 Tsentraliseeritud varahaldus

Saue Vallavarahalduse tegevuse eesmärgiks on hoonestatud kinnistute (sh koolid, lasteaiad, raamatukogud jt hooned ning nende juurde kuuluvad teenindusmaad, samuti korteriomandid) haldamine, hooldamine ja remont. Suurema osa hoonete hooldamiseks vajalikest teenustest (nt

vee-kanalisatsiooni, elektri ja ventilatsioonisüsteemide ning liftide hooldus) ostab Saue Vallavarahaldus sisse teenusepakkujatelt. Osad hanked (nt välikoristus, muruniitmine, mänguväljakute hooldus, turvateenus, kindlustus) tehakse koostöös vallavalitsuse majandus- ja tugiteenuste osakonnaga. Sisekoristus ostetakse sisse teenusepakkujalt sõltuvalt objekti asukohast või lahendatakse oma palgal olevate töötajatega.

Saue Vallavarahalduse eelarvesse on planeeritud vallale kuuluvate hoonete, kinnistute ja ruumide ülalpidamiskulud, ametiautodega seotud kulud ning asutuse töötajate töötasud koos maksudega ja asutuse administreerimiseks vajalikud kulud. Lisandunud haldus- ja koristusobjektid (Saue lasteaed Midrimaa Kadakamarja maja, Veskitammi Lasteaia moodulid, Kotka Lasetaia lisandunud rühmad).

Tabel 11. Tsentraliseeritud varahalduse hoolduskulud objektide lõikes

Nimetus	2025	2024
Tsentraliseeritud varahaldus	2 112 800	2 004 800
Saue Vallavalitsus	243 200	273 900
Muu vaba aeg, kultuur ja religioon	6 300	5 100
Muu haridus	28 300	22 000
Muu sotsiaalne kaitse	38 400	19 800
Ehitus, majandus ja tugiteenused	56 000	57 300
Saue Spordikeskus	111 700	126 300
Saue Noortekeskus	70 100	72 900
Saue Sotsiaalkeskus	120 500	120 500
Saue Kultuuri- ja Huvikeskus	86 200	92 900
Laagri Lasteaed	113 300	111 600
Saue lasteaed Midrimaa (sh uus hoone Kadakamarja tn-l)	381 900	264 700
Nõlvaku Lasteaed	93 600	93 600
Riisipere Lasteaed	39 900	39 900
Tuleviku Lasteaed	64 200	62 200
Veskitammi Lasteaed	305 900	258 000
Ääsmäe Lasteaed	92 200	93 500
Kotka Lasteaed	149 500	100 100
Kernu Põhikool	49 900	48 200
Kernu Lasteaed	16 600	16 100
Nissi Põhikool	104 400	92 900
Ruila Põhikool	196 700	207 800
Laitse Lasteaed	73 700	73 700
Saue Kool	482 400	484 300
Turba Kool	132 900	126 300
Turba Lasteaed	68 600	68 600
Ääsmäe Põhikool	217 600	193 000
Saue Muusikakool	34 700	34 600
Saue Raamatukogud	117 900	119 100
Haiba Lastekodu	95 900	96 300

3.5.2 Tänavavalgustus

Tänavavalgustuse kulude all on kajastatud elektrikulu tänavavalgustusele, valgustusrajatiste jooksev remont ja hooldus (lampide vahetamine, säästlikumate LED-lampide kasutuselevõtt,

kilpide, kaablite, automaatika jne uuendamine, uued postid). Tänavavalgustusrajatise hooldab ja remondib AS KOVEK.

3.6 Vaba aeg ja kultuur

Kulutusi on ette nähtud spordi- ja kultuuriasutustele, noorsoo- ja vabaaja tegevustele.

Kulud Vabale ajale ja kultuurile suurenevad võrreldes 2024. aastaga 0,7%. Juba 2024. a sügisel selgus ajalehe kojuveo kulude prognoosimatu kasv, teisalt planeeritakse vähendada ajalehe ilmumise sagedust.

Tabel 12. Vaba aeg ja kultuur kulud 2025 (eurodes)

Nimetus	2025 EA	9 kuud	2024 EA	Muutus %
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	3 278 400	2 506 052	3 256 000	0,7%
Sport (Saue Spordikeskus ja Saue Spordirajatised)	217 300	122 025	217 500	-0,1%
MUUD TOETUSED	45 800	0	44 300	3,4%
TÖÖJÕUKULUD	110 000	84 905	109 400	0,5%
MAJANDAMISKULUD	61 500	37 120	63 800	-3,6%
Saue Noortekeskus	485 100	337 441	465 600	4,2%
MUUD TOETUSED	500	350	400	25,0%
TÖÖJÕUKULUD	402 600	288 094	386 300	4,2%
MAJANDAMISKULUD	82 000	48 997	78 900	3,9%
Vaba aja üritused (sh seltsitegevus)	93 400	74 748	121 200	-22,9%
MAJANDAMISKULUD	93 400	74 748	121 200	-22,9%
Kultuur - tegevustoetused	1 097 000	1 066 771	1 120 300	-2,1%
MUUD TOETUSED	1 097 000	1 066 771	1 120 300	-2,1%
Saue Raamatukogud	449 900	290 331	436 700	3,0%
TÖÖJÕUKULUD	296 000	204 212	286 300	3,4%
MAJANDAMISKULUD	153 900	86 119	150 400	2,3%
Saue Kultuuri- ja Huvikeskus	719 300	475 214	697 700	3,1%
TÖÖJÕUKULUD	361 900	264 378	347 100	4,3%
MAJANDAMISKULUD	357 400	210 837	350 600	1,9%
Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused	127 100	77 964	110 300	15,2%
TÖÖJÕUKULUD	24 800	17 789	23 800	4,2%
MAJANDAMISKULUD	102 300	60 175	86 500	18,3%
Muu vaba aeg, kultuur, religioon	89 300	61 557	86 700	3,0%
MUUD TOETUSED	100	20	100	0,0%
TÖÖJÕUKULUD	85 000	60 606	82 200	3,4%
MAJANDAMISKULUD	4 200	931	4 400	-4,5%

3.6.1 Sporditegevus

Saue Spordikeskus koordineerib sporditegevust ja -üritusi vallas. Spordikeskus korraldab Saue valla meistrivõistlusi (korvpall, male ja kabe, võrkpall, ujumine, lauatennis, orienteerumine, discgolf, sulgpall, koroon, jalgpall, kergejõustik), paneb kokku võistkonnad osalemaks omavalitsuste spordimängudel ja korraldab rahvaspordiüritusi. Lisaks on spordikeskuse

eelarves Kernu staadioni majandamiskulud. OÜ Saue Spordirajatised haldab ja pakub Saue linnas spordikompleksi ja ujula teenuseid.

3.6.2 Noorsootegevus

Noorsootöö tegevusi viiakse ellu vastavalt Saue valla arengukavale. Noorsootegevust koordineerib vallas Saue Noortekeskus, millel on iseseisev eelarve ja mis koondab enda alla valla teiste piirkondade - Haiba, Turba, Riisipere ja Laagri - noortetoad. Noortekeskuse eelarve suureneb aasta kestel projektimeetmete abil saadavate mitmete (projekti)toetuste võrra. Ääsmäe kooli ruumides tegutsevat Ääsmäe noortekeskust EXIT haldab Ääsmäe Kultuuri ja Spordi SA.

Noorte huvitegevusi viiakse läbi vastavalt noorsootöö seaduses kirjeldatud noorsootöö põhimõtetele, sh huviringidena üldhariduskoolides, noortekeskustes, asumiseltsides ja mujal. Saue Noortekeskuse töötajad teevad avatud noorsootöö teemal koostööd asumiseltsidega Laitses ja Turbas. Saue Noortekeskus koordineerib Saue valla noortele suunatud suvist töömalevat, mis annab tööd 180 valla noorele ning viib ellu erinevaid laagreid (kunstilaager, linnalaager).

Lisaks Saue Noortekeskusele kajastatakse noorte huvitegevuse ja noorsootöö kulusid ka hariduse valdkonnas, suure osa noorsootööst moodustab praktikas huviharidus. Saue Vallavalitsuse haridusosakonna koosseisus on ametis haridus- ja noorsootööspetsialist, kelle vastutusalaks on noorsootöö koordineerimine koostöös Saue Noortekeskusega.

Tabel 13. Noorsootöö ja noortekeskuste põhitegevuse kulud ja katteallikad aastal 2025 (eurodes)

	Tegevusala	Põhitegevuse kulud kokku	Põhitegevuse kulude katteallikad		
			Vallaelarve	Kaupade ja teenuste müük, muud tulud	Saadud toetused
04	Tsentraliseeritud IT kulud noorsootööle ja noortekeskustele	11 100	11 100	0	0
06	Tsentraliseeritud varahalduse kulud noorsootööle ja noortekeskustele	70 100	63 300	6 800	0
08	Noorsootöö ja noortekeskused	485 100	419 900	12 200	53 000
08	Ääsmäe Kultuuri ja Spordi SA	34 000	34 000	0	0
09	Haridus- ja noorsootööspetsialisti arvestuslikud kulud	41 600	41 600	0	0
	Kokku	641 800	569 800	19 000	53 000

3.6.3 Vabaaja üritused ja seltsitegevus

Vabaaja üritustena on kajastatud vallavalitsuse kultuuriosakonna poolt ülevallaliste ürituste korraldamisega seotud vastuvõtu-, esindus- ja korralduskulud. Informatsioonina on lisatud ka Saue Kultuuri- ja Huvikeskuse ürituste kava.

Tabel 14. Ülevallalised üritused 2025 (eurodes)

Ürituse sisu	2025	2024	2025	2024
	Kultuuriosakond		Saue Kultuuri- ja Huvikeskus	
Vabariigi aastapäeva vastuvõtt	50 000	50 000	10 400	9 500
Saue valla sünnipäev	3 200	3 200	34 700	21 000
Õpetajate päeva tunnustusüritus	0	30 000	29 700	
Saue valla aasta tegijate tunnustusüritus	21 000	21 000		

Taasiseseisvumispäeva kontsert	0	20 000		
Saue valla laululaps	0	8 000	7 900	
Kohvikutepäevad ja Saue linna sünnipäev	0	3 000	28 200	28 500
Ülevallaliste ürituste turundus- ja reklaamikulud	2 000	2 000	4 000	5 500
Kogukonnatelk, Käräjäd, MTÜ-de koostööpäevad	3 200	3 200		
Laulu- ja tantsupidu	1 500	0		0
Rattaretk	4 000	5 000		
Sõeru jooks	3 500	0		
Harjumaa eakate päev	800	800		
Adventi- ja jõuluüritused			39 600	43 000
Folklooripidu Saue Sõlg			12 600	12 500
Jaanipäev			43 400	34 000
Kontsert, teater, kino, näitus			60 200	69 700
Väärikate ülikool			15 900	16 000
Saue valla beebipäev			13 900	14 000
Kontserdisari Laagris Jõekääru pargis			9 900	10 000
Reserv ja muud üritused	4 800	5 000	17 300	18 300
Kokku	93 400	151 200	327 700	282 000

2025. aastal on tulemas üldlaulu- ja tantsupidu. Noorte koorid ja rahvatantsurühmad tegutsevad suuremas osas koolide all ning peol osalemise kulud on koolide eelarvetes.

Seltsitegevuses kajastatakse eraisikutele ja mittetulundusühingutele antavad toetused, sh andeka sportlase toetus, tegevustoetus, projektitoetus, ühekordse toetuse reserv.

Andekate noorsportlaste toetamiseks „Saue valla Sportlaste toetamise kord“ alusel on eelarvesse planeeritud 40 000 eurot. Toetuse eesmärk on spordimeisterlikkuse tõstmine, Saue valla sportlaste edukas esinemine tiitlivõistlustel ja sportlaste tunnustamine heade tulemuste eest.

„Saue valla asumiseltside ning kogukondlike ühistegevuste toetuste eraldamise tingimused ja kord“ reguleerib Saue valla eelarvest kultuuri, spordi, noorsootöö ja vaba aja tegevusteks toetuse eraldamist. Määruse alusel makstavate toetuste eelarve on kuni 5% Saue valla eelarvesse planeeritud tulumaksu laekumisest. Määruse alusel makstakse Saue vallas elanikele ning Saue vallas tegutsevatele mittetulundusühingutele ja sihtasutustele tegevustoetust, projektitoetust ja ühekordset toetust. 2025. a on tegevustoetuste summat vähendatud toetuse saaja kohta -2% ning ühekordseid toetusi -10 000 eurot.

Tegevustoetused

Tegevustoetus on kultuuri-, spordi-, noorsootöö ja vaba aja tegevuse igapäevaseks korraldamiseks, tutvustamiseks ning jätkusuutlikkuse tagamiseks eraldatav toetus, mille tegevused on suunatud avalikkusele ning on Saue Vallavalitsusega kokku lepitud.

Esmatasandi tõmbekeskuses tegutsevad tegevustoetuse taotlejad on Vanamõisa, Hüüru, Ääsmäe, Laitse ja Turba (MTÜ Kultuuriselts Nissi Särts). Teise tasandi keskustena on tegevustoetuse saajad Ellamaa, Lehetu, Maidla, Ruila, Jõgisoo, Tuula, Valingu ja Aila, Vatsla külaseltsid.

Eelarvesse planeeritakse sihtfinantseerimise kulud Ääsmäe Spordi ja Kultuuri SA-le, mis tegeleb Ääsmäe piirkonnas noorte huvitegevuse ja spordiringide korraldamisega, samuti tegutseb SA all Ääsmäe noortekeskus EXIT, MTÜ-le Muusikaselts Nissi Trollid, mis pakub endise Nissi valla

territooriumil lastele muusikalist huviharidust, tegevustoetus MTÜ-le Rahvaspordiklubi Kuuse kasutuses olevate ruumide majandamiskulude katmiseks, avalike ürituste korraldamiseks.

Tegevustoetusteks on eelarvesse planeeritud ümardatult 802 900 eurot.

Tabel 15. Tegevustoetused

Taotleja	2025	2024
MTÜ Ellamaa külaarenduskeskus	22 508	22 200
MTÜ Hüüru Külaselts	78 890	79 600
MTÜ Kiia Küla Noortekeskus	16 170	0
MTÜ Koidu Külaselts	0	0
MTÜ Koppelmaa Küla Selts	960	0
MTÜ Laitse Seltsimaja	84 280	85 300
MTÜ Lehetu Külaselts	21 658	21 600
MTÜ Maidla Külaselts	26 166	24 200
MTÜ Ruila mõis	27 146	24 200
MTÜ Saue-Jõgisoo Haridusselts	25 715	27 400
MTÜ Tuula Tutulus	32 438	33 000
MTÜ Valingu ja Aila Külaselts	20 286	21 200
MTÜ Vanamõisa Küla	74 676	75 300
MTÜ Ääsmäe Külakogu	76 048	77 900
MTÜ Vatsla Külaselts	17 591	16 300
MTÜ Mõnuste Külaarendamise Selts	0	0
MTÜ Kultuuriselts Nissi Särts	85 554	92 400
Ääsmäe Kultuuri ja Spordi Sihtasutus	34 000	34 000
MTÜ Rahvaspordiklubi Kuuse	14 000	14 000
MTÜ Muusikaselts Nissi Trollid	144 800	144 800
Reserv	14	12 800

Ühekordsed toetused

Ühekordsete toetuse saajad selguvad eelarveaastal jooksvalt. Ühekordne toetus on kultuuri-, spordi-, noorsootöö ja vaba aja ürituse ühekordseks korraldamiseks, uue idee algatamiseks, mõnest fondist rahastatava projekti kaasfinantseerimiseks või talgute läbiviimiseks eraldatav toetus sihtotstarbelise tegevuse elluviimiseks. Ühekordse toetuse ülempiir on 2023. aastast 2 500 eurot. Ühekordsete toetuste reserviks on planeeritud 22 000 eurot.

Projektitoetused

Projektitoetus on kultuuri-, spordi-, noorsootöö ja vaba aja tegevuse korraldamiseks eraldatav projektipõhine toetus sihtotstarbelise tegevuse elluviimiseks. Projektitoetuse ülempiir ühele taotlejale on alates 2023. aastast kokku 5 000 eurot aastas. Projektitoetuste taotlused vaatab vallavalitsus läbi ning esitab vallavolikogu kultuuri-, haridus- ja spordikomisjonile kinnitamiseks enne vallaeelarve vastuvõtmist. Projektitoetuste saajatena käsitletakse ka invaühingut ja eakate ühendusi, alates 2023. a ka kirikuid ja kogudusi ning päästeseltse. Projektitoetusteks on planeeritud 232 100 eurot (2024. a 247 500 eurot), sh projektitoetuste reserviks on planeeritud 10 000 eurot.

Tabel 16. Projektitoetused

Taotleja		EA 2025	EA 2024
JUHENDAJATASUD			
MTÜ Segakoor Wannamoisa	Juhendaja töötasu	5 000	5 000
MTÜ Rahvatantsuselts Laagri Leegid	Juhendaja töötasu	5 000	5 000
Marii-Olivia Steinberg	Juhendaja töötasu	5 000	5 000
MTÜ Saue Segakoor	Juhendajate töötasu	5 000	5 000
Piret Kunts	Juhendaja töötasu	5 000	5 000
MTÜ Ääsmäe Rahvatants	Juhendaja töötasu	5 000	5 000
Airi Liiva		0	5 000
EAKATE ÜHENDUSED			
MTÜ Nissi valla pensionäride ühendus	Saue valla Nissi halduspiirkonna eakate elu aktiveerimine, terviseedendus ja seltsielu mitmekesistamine	4 500	4 500
MTÜ Ääsmäe pensionäride ühendus Sügis	Tegevuste korraldamine eakatele	4 500	4 500
MTÜ Laagri Taadid	Laagri, Alliku ja Koidu küla piirkonna eakate inimeste elukestva õppe, vaba aja ürituste ja tegevuste korraldamine ja toetamine	3 915	3 915
MTÜ Hüüru Sügiskuld	Seltsi tegevuse korraldamine	4 500	4 500
MTÜ Saue Linna Invaühing	Eakate ja puuetega inimeste kaasamine neid huvitavates tegevustes	4 500	4 500
MTÜ Harjumaa Pensionäride Ühendus	Harjumaa eakate päeva läbiviimine	3 015	3 015
MTÜ Eakate Naiste Selts Pihlamari	Laagri piirkonna eakate naiste seltsi vaba aja tegevus	3 300	3 300
Saue Seniorteater	Tegevus 2025. aastal	4 500	0
SPORT			
MTÜ Ratsaklubi Ruila Tall	Ühele sise- ja viie välitakistussõiduvõistluse korraldamine	4 500	4 500
Urmas Piik		0	4 500
MTÜ Laagri Tennisekool	Saue valla sisemeistrivõistluste korraldamine	1 000	1 200
MTÜ Sportlik Eesti		0	1 800
MTÜ Haiba Spordiklubi	Transport noorte etappidel osalemiseks	3 546	3 546
MTÜ Saue Taekwondo Klubi	Varustuse soetamine	4 500	4 500
MTÜ Aerobike Cycling Agency	Filter Temposari 2025 etapi korraldamine Saue vallas, Ääsmäel 06.06.2025	1 350	1 350
MTÜ Saue Jalgpalliklubi	Eesti 2025.a MV osalustasud kolmes sarjas osalemiseks, transpordikulu mängudele sõiduks	4 500	4 500
MTÜ Spordiklubi Saue Tammed	Klubi liikmete osalemine võistlustel, Sauelane liikuma orient.etapp, orient.kaartide värskendamine, noortelaagrid ja võistlused, eliitsportlase toetus, koolilastele spordipäevad, noorte treeningud	4 500	4 500
Ants Kiisa	Turba spordipäev 2025	4 500	4 500

MTÜ Harju Jalgpallikool	Linnalaagrite korraldamine lasteaia- ja kooliealistele lastele ning Miniturniiride etapid nii kooli kui ka lasteaia lastele. Lisaks üritus kõikidele lasteaia lastele tutvustamiseks jalgpalli - Lasteaedade mängupäevad	2 500	3 200
MTÜ JOJOJO	Laste liikumissarja Veskiloppet korraldamine	4 500	4 500
MTÜ Ujume koos		0	1 200
MTÜ Eesti Rendžuliit	Suure võistkondliku laste gomokuvõistluse korraldamine	1 080	1 080
MTÜ Harju Jalgpalliklubi Laagri	Toetada Harju Jalgpalliklubi Laagri Premium Liiga või Esiliiga litsentsi tasude maksmist ning transpordi kulude katmist 2025 hooajal	2 500	2 500
Helina Rauk	Särtsuka sarja etapi korraldamine (ektriliste tasakaalurataste ja E-motikate võistlus lastele)	1 050	0
Haiba Koroonaklubi	Haiba Koroonaklubi liikmete osalemine 2025a võistlustel	1 500	0
MTÜ Keila Korvpallikool	Saue valla laste- ja noorte osalemine hooajaeelses spordilaagris	4 500	4 500
LASTELAAGRID			
MTÜ Kultuuri, hariduse ja spordi selts	Päevase vabaõhulaagri „Augustitreff“ korraldamine	4 050	4 050
MTÜ Hüüru Külaselts	Koolivaheaja lastelaagrid ja teemapäevade korraldamine	4 500	4 500
MTÜ Saue Autoklubi	Jõgisoo seltsimajas laste päevalaagrid 4 vahetuses	4 500	4 500
MTÜ Omakogu	Noodipuu muusika ja nutiheli suvine Linnalaager ja loometöötoad Vanamõisas	2 909	2 909
MTÜ Minu Tantsukool		0	3 140
MTÜ Pere Heaks	Tänavakultuuri linnalaagri korraldamine	4 500	4 500
MTÜ Laagri Tennisekool	Lastele tennise linnalaagrid 3 vahetust	1 170	1 170
MTÜ Muusikaselts Nissi Trollid	Nissi Trollid 2025 aasta suvelaagri korralduskulud	4 500	4 500
Merike Kens, MTÜ MER Studio	Laste tantsulaagrid (vähemalt 4)	4 500	4 500
KOGUDUSED			
Laagri Kristlik Kogudus		0	4 275
Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Nissi Maarja Kogudus	Islandi külaliskoori vastuvõtmise, "Oratoorium Ristija Johannesest" esmaettekande ja orelikontserdi Nissi Maarja kirikus	2 500	0
VABATAHTLIKUD PÄÄSTJAD			
Hüüru R&C Klubi	Vabatahtliku päästevõimekuse edendamine	5 000	5 000
Saue Vabatahtlik tuletõrjeühing	Vabatahtliku päästevõimekuse edendamine	5 000	5 000
Nissi Pritsumeeste Ühing	Vabatahtliku päästevõimekuse edendamine	5 000	5 000
Lootuse Küla Päästeselts	Vabatahtliku päästevõimekuse edendamine	5 000	5 000
MUUD			
Aivar Hunt	Laagri kogukonnale ja vabatahtlike ühistegevusele tähtpäevade tähistamise kaudu elu sisse puhumine	3 150	3 150

MTÜ Lääne-Harju Koostöökogu		0	900
MTÜ Lääne-Harju Lasterikkad	MTÜ Lääne-Harju Lasterikkad korraldab 2025. aastal ühingu peredele suunatud erinevaid üritusi, koolitusi ja töötubasid	4 500	4 500
Saue linna asumiselts	Kogukondlik projekt "Koostegemised"	4 500	4 500
MTÜ Laagri kogukond	Laagri Robocity 2025 noorteürituse korraldamine	3 200	4 500
MTÜ Improviis	2025.a XXIII Rahvusvaheline Noorte Rütmimuusika Festival Visioon ja XXVIII Loomingu- ja improvisatsiooni päevad korraldamine, Saue Kontserdid 2025 korraldamine	4 500	4 500
Jonel Põld	Koppelmaa Toidufestivali korraldamine. Inventari rent	2 700	2 700
MTÜ Harjumaa Noorte Puhkpilliorkester	MTÜ Harjumaa Noorte Puhkpilliorkestri projektide korraldamine Saue vallas 2024.a	4 500	4 500
MTÜ Vanamõisa küla	Vanamõisa Jõulumaa ja Ööjõulumaa korraldamine	4 500	4 500
MTÜ Riisipere Kultuuriselts	Kogukondlike ja ühistegevuse läbiviimiseks	1 656	1 656
Allan Muuk		0	2 500
Ain Karutoom	Talisuplusüritus Järveotsa järvel korraldamine. Autosaua, kaks telksauna ja riietusbuss osalejatele	900	900
MTÜ Urban Style	12.01.2025 tänavatantsu töötoa korraldamine noortele	1 606	2 500
MTÜ Töösõppe Ühing	Töösõppe projekti korraldamine Laagri ja Ääsmäe kooli õpilastele	3 000	3 000
MTÜ Tallinna Hipodroom	Hipodroomi Perepäev 2025 toimub 28-29.06.2025	2 500	2 500
MTÜ Ääsmäe Külakogu	Pirukafestivali korraldamine	2 500	2 500
Heddy Leppoja		0	1 800
MTÜ Sinimustvalge Saue	Kahe mälumängusarja korraldamine ja läbiviimine Saue Noortekeskuses ning Haiba Rahvamajas	4 500	2 363
Tallinna Kontserdikoos	Nissi Kirikumuusika festival 2025 korraldamine	4 500	4 500
Koppelmaa küla selts	Koppelmaa küla lõikuspeo korraldamine	2 500	2 500
MTÜ MOMU Aed	MOMU aia suvekontserdite korraldamine	2 500	2 500
MTÜ Eesti Mootorispori Ajalugu	Turba (kogukonna)festivali korraldamine 2025	2 500	0
Reserv eelarvesse		10 000	11 300

3.6.4 Raamatukogud

2022. aasta kevadest töötavad kõik valla raamatukogud ühe allasutusena – Saue Raamatukogud. Hüüru külaselts ja Laitse seltsimaja pakuvad piirkonna raamatukoguteenust vastavalt sõlmitud koostöölepingutele. Vallaeelarvest kaetakse töötajate töötasud, teenuse osutamiseks vajalikud personali- ja majandamiskulud, osaliselt ka teavikute komplekteerimiskulud. Teavikute komplekteerimiseks lisandub täiendav riigipoolne eraldis.

3.6.5 Kultuurikeskused

Saue valla kultuurielu keskne korraldaja on Saue Kultuuri- ja Huvikeskus, mis tegutseb Saue linnas, Riisipere kultuurimajas, Laagri kultuurikeskuses ja Haiba rahvamajas. Tegevuse eesmärk on pakkuda võimalusi erinevatele sihtgruppidele vaba aja sisustamiseks ja huvitegevusega tegelemiseks, kino- ja teatriõhtute korraldamiseks. Uue tegevusena on kultuuri- ja huvikeskuse korraldada 2022. aasta sügisest Saue valla väärivate ülikool koostöös Tartu Ülikooliga, millel on esimesel õppeaastal 200 väärivat õppurit, loengud toimuvad kord kuus.

3.6.6 Muu vaba aeg, kultuur ja religioon

Ringhäälingu- ja kirjastamiskulu all kajastatakse valla ajalehe küljendamise, trükkimise ja muud väljaandmisega seotud kulud ning kojukande kulud. Kasvanud on nii kojukande kulud (tasud ja postkastide arv) kui trükkimise kulud. 2025. aastal on kavas vähendada lehe ilmumist kahelt korralt kuus ühele korrale ning sellega vähendada hinnatõusude mõju kulude kasvule. Muu vaba aja eelarvesse on planeeritud kultuurivaldkonna töötajate töötasud koos maksudega ja administreerimiskulud.

3.7 Haridus

Haridusvaldkonna kulude eesmärk on tagada Saue valla lastele tingimused kodulähedase alus- ja põhihariduse omandamiseks ning soodustada õpilaste huviharidusega tegelemist. Eesmärgi saavutamiseks pakub vallas haridusteenust 3 põhikooli (Saue Kool, Ääsmäe Põhikool, Nissi Põhikool), 3 lasteaed-põhikooli (Kernu Põhikool, Ruila Põhikool, Turba Kool) ning 8 lasteaeda (Ääsmäe Lasteaed, Laagri Lasteaed, Nõlvaku Lasteaed, Riisipere Lasteaed, Saue lasteaed Midrimaa, Tuleviku Lasteaed, Veskitammi Lasteaed, Kotka Lasteaed). Struktuuriüksuseid Laagri Kool ja Laagri Huvialakool haldab OÜ Laagri Haridus- ja Spordikeskus, mille omanikuks on Saue vald.

Koostööd lasteaia- ja koolikohtade pakkumise osas tehakse naaberomavalitsustega, eelkõige Tallinna ja Keila linnaga. Olulisel kohal on jätkuvalt koostöö erasektoriga, seda nii alushariduse, üldkeskhariduse kui ka huvihariduse osas.

Kulud haridusele suurenevad võrreldes 2024. aastaga 4,4%, mida mõjutavad Laagri Kooli Möldre maja uue õppeosa avamine, Saue lasteaed Midrimaa uue maja avamine septembris 2024. a ja uute rühmade avamine erinevate lasteaedade juures, lasteaia õpetajate töötasu kasv põhikooli õpetaja töötasu alammääraneni, naaberomavalitsustelt ja erasektorilt sisse ostetavate haridusteenuste kasv.

Tabel 17. Hariduse kulud 2025 (eurodes)

Nimetus	2025 EA	9 kuud	2024 EA	Muutus %
09 Haridus	34 230 700	22 721 417	32 777 800	4,4%
Kooli- ja lasteaiahoit	1 103 300	724 165	1 098 800	0,4%
MAJANDAMISKULUD	1 103 300	724 165	1 098 800	0,4%
Lasteaiateenus, eralasteaiad, lapsehoiuteenus	2 552 800	1 755 661	2 489 100	2,6%
MAJANDAMISKULUD	2 552 800	1 755 661	2 489 100	2,6%
Laagri Lasteaed	1 203 000	825 065	1 173 600	2,5%
TÖÖJÕUKULUD	1 126 100	768 920	1 097 400	2,6%
MAJANDAMISKULUD	76 900	56 145	76 200	0,9%
Saue lasteaed Midrimaa	2 685 100	1 678 780	2 556 700	5,0%
TÖÖJÕUKULUD	2 518 400	1 591 386	2 405 000	4,7%

MAJANDAMISKULUD	166 700	87 394	151 700	9,9%
Nõlvaku Lasteaed	730 800	505 298	713 000	2,5%
TÖÖJÕUKULUD	678 100	477 273	661 200	2,6%
MAJANDAMISKULUD	52 700	28 025	51 800	1,7%
Riisipere Lasteaed	470 500	338 426	458 500	2,6%
TÖÖJÕUKULUD	433 400	308 756	422 300	2,6%
MAJANDAMISKULUD	37 100	29 670	36 200	2,5%
Tuleviku Lasteaed	719 700	509 299	702 600	2,4%
TÖÖJÕUKULUD	678 100	482 174	660 700	2,6%
MAJANDAMISKULUD	41 600	27 126	41 900	-0,7%
Veskitammi Lasteaed	1 356 000	734 468	1 229 600	10,3%
TÖÖJÕUKULUD	1 280 100	708 744	1 153 700	11,0%
MAJANDAMISKULUD	75 900	25 724	75 900	0,0%
Ääsmäe Lasteaed	858 300	576 061	842 000	1,9%
TÖÖJÕUKULUD	804 100	549 351	789 200	1,9%
MAJANDAMISKULUD	54 200	26 711	52 800	2,7%
Kotka Lasteaed	783 300	469 530	730 500	7,2%
TÖÖJÕUKULUD	726 800	434 592	674 400	7,8%
MAJANDAMISKULUD	56 500	34 937	56 100	0,7%
Kernu Lasteaed	208 600	140 082	203 600	2,5%
TÖÖJÕUKULUD	198 700	135 465	193 700	2,6%
MAJANDAMISKULUD	9 900	4 617	9 900	0,0%
Laitse Lasteaed	526 700	348 370	508 400	3,6%
TÖÖJÕUKULUD	492 500	334 037	480 700	2,5%
MAJANDAMISKULUD	34 200	14 333	27 700	23,5%
Turba Lasteaed	520 700	342 515	523 900	-0,6%
TÖÖJÕUKULUD	472 200	322 331	476 400	-0,9%
MAJANDAMISKULUD	48 500	20 184	47 500	2,1%
Põhi- ja keskharidusteenus, erakoolid	1 039 500	691 297	948 000	9,7%
MAJANDAMISKULUD	1 039 500	691 297	948 000	9,7%
Esmakordselt koolimineva lapse toetus	64 000	0	60 000	6,7%
SOTSIAALTOETUSED	64 000	0	60 000	6,7%
Kernu Põhikool	403 800	259 080	407 600	-0,9%
TÖÖJÕUKULUD	370 400	234 938	367 500	0,8%
MAJANDAMISKULUD	33 400	24 141	40 100	-16,7%
Laagri kool	7 117 500	4 845 255	6 364 700	11,8%
MUUD TOETUSED	6 907 400	4 684 438	6 162 200	12,1%
MAJANDAMISKULUD	210 100	160 817	202 500	3,8%
Nissi Põhikool	1 135 200	767 559	1 128 500	0,6%
TÖÖJÕUKULUD	1 025 700	696 656	1 015 500	1,0%
MAJANDAMISKULUD	109 500	70 903	113 000	-3,1%
Ruila Põhikool	1 142 400	796 707	1 131 200	1,0%
TÖÖJÕUKULUD	1 030 500	718 050	1 020 600	1,0%
MAJANDAMISKULUD	111 900	78 657	110 600	1,2%
Saue Kool	4 181 500	2 892 558	4 209 700	-0,7%
TÖÖJÕUKULUD	3 608 100	2 523 012	3 598 400	0,3%

MAJANDAMISKULUD	573 400	369 547	611 300	-6,2%
Turba Kool	1 099 900	734 185	1 089 400	1,0%
TÖÖJÕUKULUD	988 700	667 865	974 900	1,4%
MAJANDAMISKULUD	111 200	66 320	114 500	-2,9%
Ääsmäe Põhikool	1 315 700	843 468	1 310 400	0,4%
TÖÖJÕUKULUD	1 185 900	773 033	1 173 900	1,0%
MAJANDAMISKULUD	129 800	70 435	136 500	-4,9%
Noorte huviharidus ja huvitegevus	887 500	566 821	811 500	9,4%
MUUD TOETUSED	234 500	166 777	249 500	-6,0%
MAJANDAMISKULUD	653 000	400 044	562 000	16,2%
Saue Muusikakool	875 000	564 444	874 300	0,1%
MUUD TOETUSED	0	916	1 400	-100,0%
TÖÖJÕUKULUD	802 700	538 187	799 800	0,4%
MAJANDAMISKULUD	72 300	25 341	73 100	-1,1%
Koolitransport	268 900	176 542	260 000	3,4%
SOTSIAALTOETUSED	150 000	91 377	150 000	0,0%
MAJANDAMISKULUD	118 900	85 165	110 000	8,1%
Õomaja/õpilaskodu	12 000	6 846	12 000	0,0%
SOTSIAALTOETUSED	12 000	6 846	12 000	0,0%
Muu haridus	969 000	628 936	940 200	3,1%
SOTSIAALTOETUSED	87 000	45 000	87 000	0,0%
TÖÖJÕUKULUD	794 800	526 801	760 900	4,5%
MAJANDAMISKULUD	82 200	55 336	87 300	-5,8%
MUUD TEGEVUSKULUD	5 000	1 799	5 000	0,0%

Valla lasteaedade ja koolide tööjõukulud on mudeldatud, et tasandada erinevate asutuste sarnastel ametikohtadel töötavate inimeste, eelkõige pedagoogilise personali, palgaerinevusi, samuti pakkuda asutustele võimalust kujundada oma meeskonda ühtedel alustel kujunenud rahaliste vahendite alusel.

Lisaks omavalitsusele annab arvestatava panuse alus-, põhi- ja üldkeskhariduse finantseerimisse ka riik eraldades kohalikele omavalitsustele õpetajate ja koolijuhtide palgatoetust, samuti toetades toetusfondi eraldiste kaudu õppekirjanduse soetamist, õpetajate täiendõpet, täiendava toe pakkumist seda vajavatele õpilastele, õppeprogrammi osana teatrietenduste, kinoseansside, muuseumide külastust ning koolilõuna pakkumist.

Tabel 18. Põhi- ja üldkeskhariduse põhitegevuse kulud ja katteallikad aastal 2025 (eurodes)

	Tegevusala	Põhitegevuse kulud kokku	Põhitegevuse kulude katteallikad		
			Valla-eelarve	Kaupade ja teenuste müük, muud tulud	Saadud toetused
04	Tsentraliseeritud IT kulud põhi- ja üldkeskharidusele	428 100	428 100	0	0
06	Tsentraliseeritud varahalduse kulud põhi- ja üldkeskharidusele	1 183 900	1 164 300	19 600	0
09	Põhi- ja üldkeskharidus (sh koolitoit ja -transport)	18 658 600	7 965 700	162 500	10 530 400
	Kokku	20 270 600	9 558 100	182 100	10 530 400

2024. aastal oli Vabariigi Valitsuse määruse alusel põhikooli ja gümnaasiumi õpetaja töötasu alammäär täistööajaga töötamise korral on 1 820 eurot kuus ning töötasu alammäär 2025. aastal ei muutu. Saue vald lisab õpetaja töötasu alammäärale 150 eurot kuus, seega on Saue vallas õpetaja täiskoha miinimumtasu 2025. aastal 1 953 eurot.

Saue Vallavolikogu on kehtestanud lasteaiaõpetajate töötasu alammääraks vähemalt 90% üldhariduskooli õpetaja riigi töötasu alammäärast ning magistrakraadiga või sellega võrdsustatud tasemega lasteaiaõpetajal vähemalt 100% üldhariduskooli õpetaja riigi töötasu alammäärast vastaval aastal. Sügisest 2022. a kuni 2023. a lõpuni said kõik lasteaiaõpetajad vähemalt 100% üldhariduskooli õpetaja töötasust, kuid 2024. a maksti lasteaiaõpetaja töötasuks 1 779 eurot, mis moodustab 97,7% üldhariduskooli õpetaja riigi töötasu alammäärast. 2025. aastal tõstetakse lasteaia õpetaja töötasu põhikooli ja gümnaasiumi õpetaja töötasu täistööajaga töötamise alammäärani 1 820 eurot kuus ning magistrakraadiga õpetajale lisatakse 50 eurot kuus.

3.7.1 Alusharidus

Lasteaiad

Saue vallas on üksteist lasteaeda: Ääsmäe Lasteaed 117 last (2023. a 121 last), Kernu Põhikooli lasteaia osa 37 last (2023. a 40 last), Laagri Lasteaed 224 last (2023. a 222 last), Nõlvaku Lasteaed 125 last (2023. a 128 last), Riisipere Lasteaed 76 last (2023. a 87 last), Ruila Põhikooli lasteaia osa 97 last (2023. a 99 last), Saue lasteaed Midrimaa 464 last (2023. a 445 last), Tuleviku Lasteaed 125 last (2023. a 124 last), Turba Kooli lasteaia osa 70 last (2023. a 73 last), Veskitammi Lasteaed 240 last (2023. a 192 last), Kotka Lasteaed 95 last (2023. a 77 last). Saue valla munitsipaal-lasteaedades käib 10. oktoobri 2024. a seisuga kokku 1670 last, sh 147 söimeealist last (2023. a 1609 last).

Kasvu poolest eristuvad Midrimaa, Veskitammi ja Kotka lasteaiad, kus kõikide juures avatakse lisarühm(ad).

Lasteaiatoit

Eelarves kajastatakse valla osalus laste toidupäeva maksumuse tasumisel lasteaedades vastavalt kehtima hakkavale hankega kehtestatud hinnale. Toitlustustoetuse suurus lasteaedades on 0,65 eurot lapse toidupäeva maksumusest. Ülejäänud toidupäeva maksumuse tasub lapsevanem otse toitlustajale. Eelarves on arvestatud on sööjate arvuga 1670 last (2024. a 1657 last).

Eelarves kinnitatakse koondreana lasteaia- ja koolitoit, sh lasteaiatoit 213 100 eurot ning koolitoit 890 200 eurot.

2025. a eelarve käesolevas seletuskirjas oleme ette vaatavalt läbi arvanud võimaluse kaotada lasteaedade hinnavahe toetus alates septembrist 2025. Eelarves on vastavad kulud kavandatud jätkuvalt võimalikke muudatusi arvestamata ehk vastavalt senisele praktikale. Valla kulude kokkuvõtte lasteaedade toitlustustoetuse kaotamisel alates septembrist 2025. a oleks 81 000 eurot ning aastas ligikaudu 213 000 eurot. Samas tuleb arvestada, et soodustused on seotud mõlema lapsevanema elanikuks registreerimisega ja see motiveerib maksubaasi kujunemist. Eelarve koostamisel teostatud analüüs näitas, et lasteaia vanuseastmes on lapsevanemate vallaelanikuks registreerimise tase kõrge, võrreldes näiteks kooliastmes olevate laste vanematega. Volikogul on eraldiseisvalt võimalik otsustada, kas alates järgmisest eelarveaastast või alternatiivina 2025/2026 õppeaastast on asjakohane loobuda lasteaia toidupäeva osalisest lausalisest toetamisest Saue vallas ning asendada see suunatuma siht-toetusega madalama sissetulekuga peredele. Toetus kehtestati Saue vallas eelkõige tulenevalt ühinemislepinguga kokku lepitud tingimustest, et üheski ühinevas omavalitsuses ei muutuks olukord vahetult ühinemise tulemusena halvemaks, samas sooviga saavutada eesmärki, et kõik ühinemispirkonna

lasteaiad oleks võrreldavas olukorras. Ühinemisleping kehtis neli aastat ning tänaseks on ühinemise järgselt kõik piirkonna haridusasutused samas toitlustussüsteemis.

Vallaeelarvele avaldab mõju sissetulekutest sõltuv toetus kogu toidupäeva maksumuse ulatuses. Hetkel on sellise toetuse saajaid ca 60 ning toetuste kogusumma 21 000 eurot.

Eralasteaedadelt ja teistelt kohalikest omavalitsustelt ostetav lasteaiateenus

Saue valla eelkooliealised lapsed võivad kasutada kohti eralasteaedades ja -hoidudes. Eralasteaedade ja -hoidude kulusid kaetakse „Koolieelse eralasteasutuse ja -lapsehoiu toetamise kord“ alusel tavapäraselt 11 kuu ulatuses, juulikuus makstakse eralasteaedadele ja -hoidudele toetust vaid nende laste eest, kes just sel kuul ka kohta kasutavad. Eralasteasutustele ja -lapsehoidudele makstav toetus on alates 01.01.2024. a maksimaalselt 457 eurot kuus (2023. a 450 eurot) kui vanem ei maksa rohkem kui 20% (164 eurot) Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud töötasu alammäärast ning kuni 300 eurot kui vanema poolt makstav omaosalus ületab 20% Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud töötasu alammäärast.

2024. aastal kasutab eralasteaia või -hoiu teenust keskmiselt 258 last (2023.a 336 last). 2024. aasta oktoobris käis 61 Saue valla last (2023.a 80 last) teiste kohalike omavalitsuste munitsipaallasteaedades, kus koha arvestusliku maksumuse tasub Saue vald.

Eelarves kinnitatakse koondreana lasteaiateenused teistelt kohalikest omavalitsustelt 581 700 eurot ning eralasteaedadelt ja -hoidudelt 1 971 100 eurot.

3.7.2 Põhi- ja keskharidus

Koolid

Saue valla eelarvest finantseeritakse seitset kooli – Ääsmäe Põhikool, Kernu Põhikool, Nissi Põhikool, Ruila Põhikool, Turba Kool ja Saue Kool, lisaks Laagri Kool, mis tegutseb erakoolina valla omandis oleva OÜ Laagri Haridus- ja Spordikeskus (LHSK) struktuuris.

Põhikooli õpilaste arvud 10. oktoobri 2024.a seisuga on järgmised: Ääsmäe Põhikool 259 õpilast (2023. a 265 õpilast), Kernu Põhikool 27 õpilast (2023. a 28 õpilast), Nissi Põhikool 168 õpilast (2023. a 175 õpilast), Ruila Põhikool 175 õpilast (2023. a 174 õpilast), Turba Kool 118 õpilast (2023. a 119 õpilast), Laagri Kool 1389 õpilast (2023. a 1331 õpilast), Saue Koolis 954 õpilast (2023. a kokku 976).

Erakoolidelt ja teistelt kohalikest omavalitsustelt ostetavad koolikohad

Teistelt kohalikest omavalitsustelt ostetavate koolikohtade kulu arvestuse aluseks on õpilaskoha maksumus, mille ülempiir määratakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel. Eelarves on arvestatud 2025. aastaks 102 eurot kalendrikuus lapse kohta. 705 Saue valla last (2023.a 733 last) käib teiste kohalike omavalitsuste (eelkõige Tallinna linna) koolides põhikooli- või gümnaasiumiastmes. Keila linnaga on vastavalt volikogu otsusele lepitud kokku eraldiseisvad, riigi poolt kehtestatud piirmäära ületavad koolikoha maksumused kooskõlas seaduses võimaldatuga.

Ehkki kohalikul omavalitsusel ei ole seadusest tulenevat kohustust osaleda erakoolide kulude katmises, kehtib alates 21.12.2017 Saue Vallavolikogu määrus, mille alusel osaleb Saue vald erakoolide tegevuskulude katmises. Põhikooli- ning gümnaasiumiastmes käib erakoolides 272 last (2023.a 238 last) (lisaks lapsed Laagri Koolis).

Alates 1. septembrist 2022. aastal alustas õppetööd Laagri alevikus asuv riigi ülalpidamisel Saue Riigigümnaasium, kus võimaldatakse gümnaasiumiharidust Saue valla ja Harju maakonna põhikoolide lõpetajatele. Riigigümnaasiumi kulud kaetakse riigieelarvest ja Saue valla lastega eraldi arvlēmist ei toimu. Mitte kõik gümnaasiumiastme õpilased ei pääse või ei ole soovinud

pääseda õppima Saue Riigigümnaasiumisse ning teenuse eest mujal munitsipaalgümnaasiumi-astmes tuleb Saue vallas jätkata tasumist.

Eelarves kinnitatakse koondreana põhi- ja gümnaasiumi astme haridusteenused teistelt kohalikest omavalitsustelt 990 000 eurot ja erakoolidelt 49 500 eurot.

3.7.3 Noorte huviharidus ja huvitegevus

Teistelt kohalikest omavalitsustelt ostetavate huviharidusteenuste kulud tasutakse lepingute alusel. Saue vald tasub sel juhul Saue valla laste eest munitsipaalhuvikooli koha omamaksumuse ja vanemate kanda jääb ainult vanematele kehtestatud osalustasu.

Saue valla laste ja noorte huvitegevuse erahuvikoolides ja -spordiklubides toetamise korra alusel makstakse huvikoolidele toetust 20 eurot kuus lapse eest ühes ringis. Alates 1. septembrist 2020 lisandus üle kogu valla baastoetus, mille planeeritav kulu baasmäärade kasvust 2025. aastal on 58 000 eurot (2024. a 53 800 eurot). Koolide ja klubide nimekirjas on toetuse saajaks 1600 last. Alates 2025. aasta augustist makstakse huvitegevuse toetust ainult laste eest, kelle mõlemad lapsevanemad on eelarveaasta alguse seisuga valla elanikud.

Alates 2017. aastast on riik andnud omavalitsuste eelarvetesse panuse huvihariduse ja -tegevuse toetamiseks eesmärgiga laste ja noorte huvihariduses ja -tegevuses osalemise suurendamiseks, kättesaadavuse parendamiseks ja huvihariduse võimaluste mitmekesistamiseks. Seda summat järk-järgult vähendatakse, 2025. a planeeritud -10%.

OÜ-le LHSK kuulub Laagri Huvialakool, kus on ca 1200 õppekohta. Tegemist on LHSK OÜ kui koolipidaja ühe iseseisva, tasulise tegevussuunaga kooli kasutuses olevatel pindadel.

Saue Muusikakoolis pakutakse huviharidust tulenevalt huvikooli seadusest, seega on asutus registreeritud Eesti Hariduse Infosüsteemis. Muusikakoolis saavad lapsed õppida 18 õppekaval. Muusikakoolis õpib oktoobris 2024. a 208 last 357 õppekohal.

3.7.4 Koolitoit

Kõik Saue vallas elavad või õppivad põhikooli õpilased saavad koolilõuna tasuta. Saue vald maksab koolilõuna vahe (koolilõuna maksumus – riigi toetus koolilõuna kohta). Eelarves on arvestatud on sööjate arvuga 3090 last (2024. a 3068 last). Osaliselt (1€/päev, kokku 175 õppepäeva aastas) katab kulusid õpilaste toitlustamisele tuludes toetusfondi eraldi vastava komponendi ulatuses.

Eelarves kinnitatakse koondreana lasteai- ja koolitoit, sh lasteaiatoit 213 100 eurot ning koolitoit 890 200 eurot.

2025. a eelarve käesolevas seletuskirjas oleme ette vaatavalt läbi arvanud võimaluse kaotada koolilõuna hinnavahe toetus. Eelarves on vastavad kulud kavandatud jätkuvalt võimalikke muudatusi arvestamata, ehk vastavalt senisele praktikale. Valla kulude kokkuhoid koolide toiduraha toetuse kaotamisel ja doteerimise lõpetamisel alates septembrist 2025. a oleks ligikaudu 148 000 eurot ning eelarveaastas kokku ligikaudu 352 000 eurot, arvestades käesoleval hetkel kehtivat koolilõuna maksumust ja eeldatavat õpilaste arvu. Haridus- ja Teadusministeerium on väljendanud, et nende prioriteet on õpetajate palgad ja koolilõuna maksumuse kompensatsiooni pole kavas tõsta, viidates, et vajadusel saavad omavalitsused küsida maksumuse lisatasu lapsevanematelt. Mitmed omavalitsused on sellist käsitlust rakendanud. Volikogul on võimalik järgmise aasta esimese poolaasta jooksul eelarve tegelike kulude põhjal teha vastavad otsused, kas alates 2025/2026 õppeaastast on asjakohane loobuda koolilõuna lausdoteerimisest Saue vallas ning asendada see suunatuma sihttoetusega madalama sissetulekuga peredele. Ühe võimalusena teeb vallavalitsus ettepaneku kaaluda koolilõuna

toetuse maksmise lõpetamist lastele, kelle mõlemad vanemad ei ole valla elanikud eelarveaasta 01. jaanuari seisuga. Seda eeldusel, et toitlustaja on valmis korraldama vastavad arveldused iseseisvalt. Eelarveprotsessis koostatud analüüs näitab, et kooliõpilaste hulgas on arvestatav hulk peresid, kes pole üldse vallaelanikuks registreeritud (95) või kus vallaelanikuks on registreeritud ainult üks lapsevanem (455). Analüütika näitab, et koolis on selliste leibkondade osakaal kokku 19% kõigist koolis käivatest lastest, samas kui lasteaiavanas vanuserühmas on vastav osakaal 7,7-9%. Sellest võib järeldada, et soodustused võivad olla oluliseks motivaatoriks elanikuks registreerimisel ja maksubaasi kujunemisel.

3.7.5 Muu haridus

Eelarves on kajastatud lastele määratud tugiisikute töötasukulud. Alates 2023. aastast tuleb tugiisikute töötasud katta 100% vallaelarvest (2021-2022 sai selleks kasutada ESF-i vahendeid). Majandamiskuludesse planeeritakse tugiisikuteenuse sisseostukulud, raske ja sügava puudega laste lapsehoiuteenus ja jõulupidu ca 150 lapsele.

Eelarvesse on kavandatud transpordikulud Saue valla õpilastele tasuta sõidu tagamiseks Elroni rongiliinidel 118 900 eurot ja Saue valla õpilaste transpordikulude kompenseerimiseks kommerts- ja kaugliinidel 5 000 eurot.

Eelarvesse on planeeritud kulud valla haridusvaldkonda administreerivale personalile (sh haridus- (ja noorsootöö) spetsialistide, logopeedide, psühholoogide, eripedagoogide, erivajadustega laste spetsialisti ja sotsiaalpedagoogide palgakulud koos maksudega), õpilastipendiumid vahetus (üli-)õpilastele ning preemiad heade õpitulemuste eest ja medaliga gümnaasiumi lõpetajatele, õpilaskodude kohatasud jne.

3.8 Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse valdkonna eesmärgiks on Saue valla elanike ja perekondade toimetulekuraskuste ennetamiseks, kõrvaldamiseks või kergendamiseks abi osutamine ja sotsiaalsete erivajadustega isikute sotsiaalse turvalisuse, arengu ja ühiskonnas kohanemisele kaasa aitamine.

Kulud Sotsiaalsele kaitsele vähenevad võrreldes 2024. aastaga 3,6%. Valdkonna eesmärkide saavutamiseks osutab Saue Vallavalitsus sotsiaalteenuseid ning maksab erinevatele riskigruppidele suunatud sotsiaaltoetusi (nii KOV poolt vabatahtlikult makstavad toetused kui riiklikud toetused).

Tabel 19. Sotsiaalse kaitse kulud 2025 (eurodes)

Nimetus	2025 EA	9 kuud	2024 EA	Muutus %
10 Sotsiaalne kaitse	5 249 500	3 666 884	5 442 900	-3,6%
Haigete ja puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	472 400	303 605	421 200	12,2%
SOTSIAALTOETUSED	471 900	303 605	419 800	12,4%
MAJANDAMISKULUD	500	0	1 400	-64,3%
Eakate sotsiaalne kaitse	1 263 000	873 853	1 229 500	2,7%
SOTSIAALTOETUSED	1 261 000	874 453	1 227 000	2,8%
MAJANDAMISKULUD	2 000	-600	2 500	-20,0%
Saue Sotsiaalkeskus	537 900	279 123	490 800	9,6%
TÖÖJÕUKULUD	423 000	219 619	325 900	29,8%
MAJANDAMISKULUD	114 900	59 503	164 900	-30,3%
Haiba Lastekodu	663 600	478 815	627 900	5,7%

SOTSIAALTOETUSED	17 000	13 357	10 000	70,0%
MUUD TOETUSED	200	171	300	-33,3%
TÖÖJÕUKULUD	565 100	407 824	546 100	3,5%
MAJANDAMISKULUD	81 300	57 462	71 500	13,7%
Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	1 171 300	770 054	1 256 700	-6,8%
SOTSIAALTOETUSED	843 200	628 789	892 000	-5,5%
TÖÖJÕUKULUD	134 600	48 218	149 300	-9,8%
MAJANDAMISKULUD	193 500	93 047	215 400	-10,2%
Töötute sotsiaalne kaitse	3 000	0	0	
MAJANDAMISKULUD	3 000	0	0	100,0%
Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	20 000	17 458	54 400	-63,2%
SOTSIAALTOETUSED	20 000	16 559	36 000	-44,4%
MAJANDAMISKULUD	0	899	18 400	-100,0%
Muude sotsiaalsete riskirühmade kaitse (sh toimetulekutoetus)	519 600	520 179	736 000	-29,4%
SOTSIAALTOETUSED	512 100	519 045	728 500	-29,7%
MAJANDAMISKULUD	7 500	1 134	7 500	0,0%
Muu sotsiaalne kaitse	598 700	423 797	626 400	-4,4%
TÖÖJÕUKULUD	557 000	408 005	581 000	-4,1%
MAJANDAMISKULUD	40 700	15 273	44 900	-9,4%
MUUD TEGEVUSKULUD	1 000	520	500	100,0%

3.8.1 Haiged ja puuetega inimesed

Puuetega inimeste sotsiaalse kaitse eelarvesse on planeeritud kohatasud sotsiaalhoolekandeasutustes (Haraka Kodu, Keila Sotsiaalkeskus, Tallinna Noortekeskus Juks jne), transporditoetus (sotsiaaltransport, dialüüsi- ja erikoolivedu) ning leibkonna sissetulekust sõltuvad ravimi-, terviseabi- ja viipekeeleteenuse toetus ning isikliku abistaja teenuse osutamise kulud.

Koostöös Harku ja Keila sotsiaalkeskusega on planeeritud psüühiliste erivajadustega inimestele teenuste tagamine.

Raske ja sügava puudega isiku ning puudega lapse hooldajatoetust makstakse puudega isiku hooldajale. Täiskasvanu hooldajatoetuse maksmise eesmärk on tagada raske ja sügava puudega isikule igapäevane kõrvalabi, juhendamine ja järelevalve, mis toetab puudega isiku iseseisvat toimetulekut. 2025. aastaks on arvestatud toetuse määradega: raske puudega 50 eurot, sügava puudega 100 eurot, laste puhul ka keskmise puudega 30 eurot. Tööealiste mittetöötavate hooldajate eest maksab vald erijuhtumite sotsiaalmaksu.

Planeeritakse vahendid tugiisiku- ja isikliku abistaja teenuse osutamiseks. Enamikul juhtudel osutab tugiisikuteenust Saue Sotsiaalkeskus, kuid eraldi tugiisikut vajatakse, kui tuge osutatakse koolis vm püsivat ja vahetut abistamist vajaval viisil.

Varasemalt on suuremas mahus puuetega inimeste eluruumi kohandamist vahendatud riigi toetuse abiga. 2022. a Euroopa Liidu vahenditest rahastatud meede lõppes. 2025. a on valla eelarvesse planeeritud 10 000 eurot otstarbekamate väiksemamahuliste kohandusteks.

3.8.2 Eakad

Eakate sotsiaalse kaitse eelarvesse on planeeritud kohatasud üldhooldekodudes. 1. juulist 2023 jõustunud hooldereformiga panustab riik hooldekodude kohatasude maksmisesse, mis toetab

oluliselt hoolealuste ja nende lähedaste toimetulekut. Hooldereformiga muutub hooldekodukoht teenuse saajatele taskukohasemaks, tõstetakse üldhoolduse kvaliteeti ja paraneb kodus elamist toetavate teenuste kättesaadavus. Lisaks hüvitab keskmisest vanaduspensionist madalamat sissetulekut saavatele teenuse saajatele kohalik omavalitsus osaliselt ka nende makstavad majutus- ja toitlustuskulud.

Eakatele ning puuetega lastele suunatud tugitoetus kompenseerib lisakulusid, mis võivad tuleneda nende tervislikust seisundist või eaga kaasnevast tegevusvõime langusest. Alates 01.01.2023. a on arvestatud uue sihtrühmaga: raske ja sügava puudega või puuduva töövõimega tööealistele tugitoetuse maksmiseks. Tugitoetuse suurus on 55 eurot ning tugitoetus puudega inimestele kahekordses toetuse suuruses 110 eurot. Tugitoetust on planeeritud ligikaudu 2 900 eakale 160 000 eurot ning 180 puuetega lapsele 20 000 eurot. Vastavalt värskest ilmunud uuringule on kõige suurem suhtelise vaesuse risk just eakate (eriti üksi elavate) ja puuetega inimeste hulgas, kes on toetuse sihtgrupiks. Sellest tulenevalt on selle toetuse olemus tervikuna korrelatsioonis toetuste vajaduspõhisuse eesmärgiga.

Matusetoetust 250 eurot makstakse surnud isiku matuse korraldajale, sh vallale, kui lähedaste puudumisel on matmise korraldajaks Saue vald.

Eakate kodu- ja isikuabiteenust ning Saue linna eakate vaba aja huvitegevust korraldab Saue Sotsiaalkeskus. Riigi Tugiteenuste Keskus rahuldab 2024. aastal Saue Sotsiaalkeskuse projekti taotluse "Saue sotsiaalkeskuse teenuste kättesaadavuse parandamine ja kvaliteedi tõstmine", mille tegevused jätkuvad 2025. aastal.

3.8.3 Lapsed ja lastega pered

Sissetulekust mittesõltuvate toetustena on lastele ja lastega peredele suunatud sünnitoetus, esmakordselt kooli mineva lapse toetus ja koduse lapse toetus.

Sünnitoetuse ja kooli mineva lapse toetuse puhul on tegu omavalitsuse kõige traditsioonilisemate toetustega. Sünnitoetuse määr on 320 eurot (makstakse välja kahes osas), prognoositav sündide arv on vähenenud 240, eelarvesse on planeeritud 78 000 eurot. Esimaks kooli mineva lapse toetuse määr on 160 eurot, prognoositav saajate arv 400 ja eelarvesse on planeeritud 64 000 eurot. Koduse lapse toetuse määr on 160 eurot, eelarvesse on planeeritud 450 000 eurot, saajate keskmine arv kuus 2024. aastal on 255. Koduse lapse toetus ei ole käsitletav otseselt toetusena vaid pigem teenuse asendamisenä ja on üks osa kogu valla koolieelse hariduse korraldamise mudelist.

Vähekindlustatud lastega peredele on suunatud laste ravimitoetus, kooli- ja lasteaiatoidutoetus, koolieelse lasteasutuse omaosaluse toetus ning lapse ühekordne vajaduspõhine sotsiaaltoetus.

Vanemliku hoolitsuseta laste ülalpidamist rahastatakse valla- ja riigieelarvest asendushooldus- ja järelhooldusteenuse ning eestkostetava või hoolduspere toetuse kaudu.

Toetusfondi vahenditest rahastatakse raske ja sügava puudega lastele abi osutamise seotud toetused, sh puuetega laste lapsehoiuteenus.

Planeeritud on kulud nõustamis- ja lepitusteenustele, erinevatele teraapiatele ning lastekaitse-spetsialistide ennetustööks vajalike teenuste sisseost. Abi- ja teenusevajajate arv ning erinevate teenuste pakkumise vajadus on kasvavas trendis. Planeeritud on lastevanemate osalus koolitustel Gordoni perekool ja Imelised Aastad, mille finantseerimisel osaleb Tervise Arengu Instituut. 2022. a sügisel alustas tööd ATH laste vanemate tugigrupp. Koostöös SOS Lasteküla Eesti Ühingu jätkatakse peretugevdusprogrammi raames riskiperedele tugiisikuteenus osutamist.

Eelarves kajastub lasteaija omaosaluse toetus selles osas, mida makstakse väljaspool Saue valda lasteaias käivate laste vanematele. Saue vallas on kohatasu vabastustega arvestatud lasteaedade tulude planeerimisel.

3.8.4 Haiba Lastekodu

Saue Vallavalitsus eraldab läbi eelarve vahendid Haiba Lastekodule, mille katteks laekuvad ka vahendid teiste omavalitsuste lastekodulaste kohatasudest ning Harjumaa Omavalitsuste Liidult. Saue valla poolt teenusele suunatud kulud kaetakse vallale läbi tulumaksu eraldatud vahenditest.

3.8.5 Muud riskirühmad

Riiklik toimetulekutoetus on Sotsiaalhoolekande seaduse alusel riiklikest vahenditest makstav toetus, mille eesmärk on isikute iseseisvat toimetulekut soodustava ajutise abimeetmena leevendada abi vajavate isikute ja perekondade materiaalsel puudust, tagades minimaalsed vahendid esmavajaduste rahuldamiseks.

Eelarvesse planeeritakse õnnetusjuhtumi või kriisiolukorra toetus, turvakodu ja varjupaigataenus inimestele, keda ei saa (sotsiaal)korteritesse majutada ning võlanõustamisteenuse sisseost neile, kellel on tekkinud või tekkimas võlgnevus ja kes ei ole iseseisvalt võimelised tekkinud võlgnevustega toime tulema.

3.8.6 Muu sotsiaalne kaitse

Eelarvesse on planeeritud kulud sotsiaalset kaitset administreerivale personalile ja administreerimiskuludeks, koolituskuludeks jm valdkonna haldamisega seotud kuludeks.

4. INVESTEERIMISTEGEVUS

Investeeringustegevuse tulem ehk sissetulekute ja väljaminekute vahe on -8 259 800 eurot.

Tabel 20. Investeeringustegevus 2025 (eurodes)

Nimetus	2025 eelarve
Saadav sihtfinantseering, põhivara müük	799 400
Investeeringud kokku	-7 419 200
Finantskulud	-1 640 000
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-8 259 800

4.1. Investeeringustegevuse sissetulekud

2025. aasta on valla investeeringutes omaosaluse osakaal suurenenud ja toetuste osakaal märgatavalt vähenenud. On oodata uue 2023-2027 EL eelarveperioodi taotlusvoorude avanemist, millest rahastuse saamiseks tehakse hetkel eeltööd (ettevalmistused, projekteerimine jne).

Investeeringustegevuse sissetulekutes on kajastatud järgmises tabelis toodud toetusrahad.

Tabel 21. Investeeringustegevuse sissetulekud 2025 (eurodes)

INVESTEERINGUTE SISSETULEKUD KOKKU	709 400
Saue multimodaalse transpordisõlme väljaarendamine	659 400
Saue linna tänavad	50 000

Riisipere alevikus Tiigi pargi kinnistu heakorrastamine ja avaliku puhkeala kujundamise jätkamine ja Riisipere raudteejaama esise haljasala korrastamine, Turba Jõujaama pargi ja tiikide korrastamine	30 000
Saue Vallavarahaldus. Veskitammi 4 ruumide ümberkohandamine raamatukogu ja noortekeskuse tarbeks	60 000

4.2. Investeeringustegevuse väljaminekud

Investeeringustegevuse väljaminekud koosnevad põhivara soetamise väljaminekutest, põhivara soetamise eesmärgil antavatest sihtfinantseerimistest ja intressikulust. 2025. aastal teostatavate investeeringustegevuse väljaminekute summa on 2025. aasta eelarves 6,4 miljonit eurot. Järgnevalt on toodud investeeringustegevuse väljaminekud tegevusalade kaupa.

Investeeringute reserviks on planeeritud 200 000 eurot. Seda summat kasutatakse erinevate ettenägematute remondi ja ehitustööde rahastamiseks. Sellest reservist on Saue Vallavalitsusel õigus tegevusaladele vajadusepõhiselt summasid eraldada.

4.2.1 Üldvalitsemine

Eelarves on ette nähtud kulud laenuintressidele summas 1 640 000 eurot (tabel 20), milles on arvestatud marginali ja EURIBOR-i 2,5%.

4.2.2 Majandus

Tabel 23. Majanduse investeeringud 2025 (eurodes)

Investeeringu sisu	Arengukava 2025			2025 EA		
	2025	2025 omafin	Omafin osakaal	2025	2025 omafin	Omafin osakaal
04 Majandus	2 931 820	2 271 820	77%	2 114 100	1 404 700	66%
Saue multimodaalse transpordisõlme väljaarendamine	950 000	290 000	31%	942 000	282 600	30%
Saue valla teed ja tänavad	727 320	727 320	100%	363 700	363 700	100%
Saue linna tänavad	471 000	471 000	100%	251 000	201 000	80%
Valla rahastusega jalgratta- ja jalgteede ehitused	603 500	603 500	100%	507 400	507 400	100%
Üksikprojektid	100 000	100 000	100%	50 000	50 000	100%
Turismiobjektide, telkimisplatside ja rattaga või jalgsi liikumisradade rajamine, korrastamine ja viidastamine	30 000	30 000	100%			
Omanäoliste ja valda iseloomustavate bussiootepaviljonide paigaldamine olulistest peatustes	50 000	50 000	100%			

Saue multimodaalse transpordisõlme väljaarendamine Kuuseheki tänavale, parklad, bussipeatus, laadimistaristu jms. välja arendamine võimaldamaks ühelt transpordi liigilt teisele ümberistumist. Kaasrahastus tuleb EU linnalise meetme rahastusest.

Saue valla teed ja tänavad, Saue linna tänavad, Valla rahastusega jalgratta- ja jalgteede ehitused ja üksikobjektid planeeritakse vastavalt teehoiukavale.

4.2.2.1 Maanteetransport (vallateede ja -tänavate korrashoid)

Tabel. 23.1 Loetelu teehoiukavast ja 2025 teostatavatest objektidest

Tee/tänav nimi	Arengukava 2025	2025 EA
Saue valla teed ja tänavad	727 320	363 700
Maasi tee	12 960	
Instituudi tee (Tihniku ringist Veski tänavani)	65 000	65 000
Kiia tee	12 240	
Kivi tee	14 400	
Saarlase tee	28 800	15 600
Magaski tee	70 000	20 000
Püünise tee	28 800	28 800
Välja tee (Tallinna ringtee poolsed kurvilõigud)	82 500	82 500
Altmäe tee (Hüüru)	10 800	
Vikerkaare tee	19 440	19 500
Vaarika tee	14 400	14 400
Kuuse tn ühe sõiduraja katte uuendus (Laagri)	38 700	38 700
Seljaku tn katte uuendus (Laagri), sh sadevee kanal	148 200	
Karjavahe tee (Ääsmäe)	15 120	15 400
Trelli tee (Maidla)	72 000	20 800
Härgesoo tee (Ruila)	10 800	
Laitse jaama tee ja parkla (Kaasiku)	45 000	15 000
Rongijaama tee(Riisipere) ja parkla	38 160	23 000
Pääsukese tn L2, Hüürus		5 000
Saue linna tänavad	471 000	251 000
Vana-keila mnt (Tõkke ja Tammetõru vaheline jtt)	360 000	
Kütise 3 ja Tule 6 sisetee	111 000	111 000
2024 ületulev Koondise 3-15 sisetee		140 000
Valla rahastusega jalgratta- ja jalgteede ehitused	603 500	403 500
Udu (Nõlvaku ja Kaselaane ühendused) JTT	90 000	
Ääsmäe-Hageri JTT (Aasamäe-Karja tee) - I etapp	162 500	153 500
Pargi tn (Turba)	50 000	
Kanama – Jõgisoo (lõik Tooma tee kuni Taara tee)	250 000	250 000
Jõekäär pargi jtt asfalteerimine ja õgvendamine	36 000	
Sõeru jtt projekteerimine	10 000	
Pääsukese tn L2	5 000	
Jaama tee JTT(Turba)	Ületulev 2024.a	45 000
Riisipere-Haiba JTT(Haiba lõik)	Ületulev 2024.a	58 900
Üksikprojektid	100 000	50 000
Liikluse rahustamiseks ja turvalisuse tõstmiseks vajalike rajatiste ehitamine (samaliigilised ristmikud, künnised, peeglid, kõnniteede otste allalaskmised, tõstetud ristmikud, bussitaskud, ristmikute laiendused jne)	100 000	50 000

Eelarve kahe lugemise vahel tehti muudatusettepanek, et lisada Saue valla teehoiukavasse Vana-Pärnu maantee (11406 Ääsmäe – Kernu) ohutumaks muutmiseks koostöös Transpordiametiga ehitades küla keskusi läbivasse osasse Muusika küla Muusika talu juurest kuni Metsanurga küla Kivi taluni ühele poole teepeenra laiendus jalakäijatele ja möödasõitjatele, et oleks võimalik ohutu möödasõit ning varustada bussipeatused lokaalse valgustusega nähtavuse parandamiseks. Vallavalitsus selgitatab arengukava menetluse ajaks välja koostöö võimalused Transpordiametiga ja maksumuse teepeenra laiendamiseks, teeserva tähistustöödeks, ohutusele viitavate liiklusmärkide paigalduseks ja tähtsamate bussipeatuste valgustamiseks, nimetatud teele, mille pikkus on 5,1 km.

4.2.3 Keskkonnakaitse

Tabel 24. Keskkonnakaitse investeringud 2025 (eurodes)

Investeeringu sisu	Arengukava 2025			2025 EA		
	2025	2025 omafin	Omafin osakaal	2025	2025 omafin	Omafin osakaal
05 Keskkonnakaitse	1 030 000	905 000	88%	916 800	886 800	97%
Avaliku ruumi investeeringud iga-aastaselt (=kaasav eelarve)	300 000	300 000	100%	405 000	405 000	100%
Riisipere alevikus Tiigi pargi kinnistu heakorrastamine ja avaliku puhkeala kujundamise jätkamine ja Riisipere raudteejaama esise haljasala korrastamine, Turba Jõujaama pargi ja tiikide korrastamine	100 000	100 000	100%	130 000	100 000	77%
Avalikes huvides kinnistute omandamine	150 000	150 000	100%	281 800	281 800	100%
Väiksemate asumite (Ellamaa, Koppelmaa, Karutiigi, Kodasema, Klaokse, Kivitammi, Kohatu, Haiba, jt) vee- ja reoveepuhastussüsteemide uuendamine ja rajamine lähtudes majanduslikust tasuvusest	250 000	125 000	50%	100 000	100 000	100%
Veekogude puhastamine ja korrastamine tiheasumite lõikudes, avalike ranna- ja puhkealade korrastamine ning väljaarendamine	50 000	50 000	100%			
Vallale kuuluvate hoonete energiatõhusaks rekonstrueerimine ja taastuvenergia lahenduste rakendamine	100 000	100 000	100%			
Saue linna Pärnasalu tänava (allee) korrastamine	30 000	30 000	100%			
Ruila mõisapargi korrastamine	50 000	50 000	100%			

Kaasava eelarve eesmärk on igal eelarveaastal igas Saue valla piirkonnas ellu viia projekt, mis pälvib rahvahääletusel enim toetust. Kaasava eelarve jaoks on eelarves planeeritud 260 000 eurot ning see jaguneb piirkondade vahel: Saue linn ja ümbrus 95 000 eurot, Laagri alevik ja ümbrus 95 000 eurot, Ääsmäe, Laitse, Ruila, Haiba ja Kernu 35 000 eurot ning Riisipere ja Turba ümbrus 35 000 eurot. 50 000 eurot on 2024. aastast Haiba mänguväljaku rajamiseks ja 95 000 eurot Laagri staadionile katusega tribüünide rajamiseks ületulev summa.

Avalikes huvides kinnistute omandamine sisaldab ületulevat summat Kasesalu 7 küttelahenduse teostamiseks, valvekaamerate paigaldamiseks ja muudeks üldehitustöödeks.

4.2.4 Elamu- ja kommunaalmajandus

Tabel 25. Elamu- ja kommunaalmajanduse investeeringud 2025 (eurodes)

Investeeringu sisu	Arengukava 2025			2025 EA		
	2025	2025 omafin	Omafin osakaal	2025	2025 omafin	Omafin osakaal
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	350 000	350 000	100%	300 000	300 000	100%
Haldusjuhi reserv	250 000	250 000	100%	200 000	200 000	100%
Tänavavalgustuse kaasajastamine või rajamine alevike külade keskusaladel, tiheasumeid läbivate peamiste liikumisteede, bussipeatuste, ristmike ja ülekäiguradade valgustamine. Ainult eraldiseisvad valgustuslahendused	100 000	100 000	100%	50 000	50 000	100%
Saue Vallavarahaldus. Mobiilse generaatori soetamine				10 000	10 000	100%
Tuletõrjeveemahutite rajamine (Kaasiku)				40 000	40 000	100%

Reservi kasutatakse erinevate investeeringute kallinemiste ja erakorraliste lisatööde katteks.

4.2.5 Vaba aeg ja kultuur

Tabel 26. Vaba aja ja kultuuri investeeringud 2025 (eurodes)

Investeeringu sisu	Arengukava 2025			2025 EA		
	2025	2025 omafin	Omafin osakaal	2025	2025 omafin	Omafin osakaal
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	1 350 000	1 350 000	100%	884 800	824 800	93%
Saue linna raamatukogu ja Saue Kultuuri- ja Huvikeskuse tarbeks ruumide rajamine Kütise tn 4	1 250 000	1 250 000	100%	625 000	625 000	100%
Saue Spordikeskus. Murutraktor Kernu staadionile				5 000	5 000	100%
MTÜ Ruila Mõis, Teisaldatava lavapoodiumi ostmine Ruila mõisa saali				5 000	5 000	100%
MTÜ Vanamõisa küla, Vabaõhukeskuse palkhoone rekonstrueerimine (II etapp)				48 400	48 400	100%
MTÜ Vatsla Külaselts, Mänguväljaku projekteerimine ja külale vajaliku inventari soetamine				5 000	5 000	100%
MTÜ Välja Selts, Pallivälja (mänguväljaku) edasiarendus				5 000	5 000	100%
Eesti Evangeelne Vennastekogudus, Nissi palvemaja akende renoveerimine (II etapp)				4 600	4 600	100%
MTÜ Saue linna asumiselts, Koos õmbelmine (edasijõudnute overlock masinad 2tk)				3 700	3 700	100%
MTÜ Kiia Külaselts, Kiia küla laste mänguväljaku projekteerimine				1 900	1 900	100%
MTÜ Ääsmäe Külakogu, ÄKKK prügimajandus korda!				5 000	5 000	100%
MTÜ Maidla Külaselts, Maidla külakeskuse köök				5 000	5 000	100%
MTÜ Tuula Tutulus, Kardinate soetamine Tuula kogukonnakeskusesse				3 200	3 200	100%

Saue Vallavarahaldus. Raamatukogu laenutus- ja tagastuskapp Ääsmäe raamatukogu juurde				8 000	8 000	100%
Saue Vallavarahaldus. Saue Noortekeskuse ruumide remont ja kohandamine Saue SKHK vajadustest lähtuvalt				40 000	40 000	100%
Saue Vallavarahaldus. Veskitammi 4 ruumide ümberkohandamine raamatukogu ja noortekeskuse tarbeks				120 000	60 000	50%
Olemasolevate spordirajatiste tehnilise seisukorra parendamine ja spordirajatiste edasiarendamine	50 000	50 000	100%			
Omaosaluse reserv erinevate külaasumiseltside investeerimistaotluste kaasfinantseerimise tagamiseks	50 000	50 000	100%			

4.2.6 Haridus

Tabel 27. Hariduse investeringud 2025 (eurodes)

Investeeringu sisu	Arengekava 2025			2025 EA		
	2025	2025 omafin	Omafin osakaal	2025	2025 omafin	Omafin osakaal
09 Haridus	2 852 000	1 215 000	43%	3 128 500	3 128 500	100%
Haridusliku erivajadustega laste kooli hoone rajamine Maidlasse koostöös teise omavalitsustega	637 000	500 000	78%	420 000	420 000	100%
Ääsmäe Põhikooli võimla rekonstrueerimine ja Ääsmäe Raamatukogu ruumide laiendamine	2 150 000	650 000	30%	1 900 000	1 900 000	100%
Saue Vallavarahaldus. Saue lasteaed Midrimaa kolme rühma remont ja sisustuse uuendamine				150 000	150 000	100%
Saue Vallavarahaldus. Nissi Põhikooli klasside ja fassaadi remont				70 000	70 000	100%
Saue Vallavarahaldus. Saue Kooli õppekorpus rekonstrueerimisprojekti uuendamine				150 000	150 000	100%
Saue Vallavarahaldus. Ruila spordihoone fassaadikatte ja abihooone katusekatte renoveerimine				25 000	25 000	100%
Saue Vallavarahaldus. Nõlvaku lasteaia ruumide remont ja õueala varjude paigaldus				25 000	25 000	100%
Saue Vallavarahaldus. Tuleviku lasteaia mänguväljaku sisetee katte asendamine				20 000	20 000	100%
Saue Vallavarahaldus. Turba kooli ruumide remont				30 000	30 000	100%
Saue Vallavarahaldus. Turba kooli ligipääsetavuse parandamine - liftid				30 000	30 000	100%
Saue Vallavarahaldus. Ääsmäe kooli spordiraja remont				10 000	10 000	100%
LHSK staadioni tartaani renoveerimine				70 000	70 000	100%
LHSK ATS (automaatne tuletõrjesüsteem)				50 000	50 000	100%
LHSK katuse renoveerimine				90 000	90 000	100%
Kids Like Us + ülekantav	15 000	15 000	100%	88 500	88 500	100%

Lasteaedade mänguväljakute uuendamine ja täiendamine	50 000	50 000	100%			
--	--------	--------	------	--	--	--

Projekti KidsLikeUs eesmärgiks on innovatiivsete ruumilahenduste väljatöötamine ja testimine. Projekti fookuses on haavatavate sihtrühmade lapsed ning Saue vallas piloteeritakse projekti teaduspartnerite poolt soovitatud lahendusi.

4.2.7 Sotsiaalne kaitse

Tabel 28. Sotsiaalse kaitse investeeringud 2025 (eurodes)

Investeeringu sisu	Arengukava 2025			2025 EA		
	2025	2025 omafin osakaal		2025	2025 omafin osakaal	
10 Sotsiaalne kaitse	160 000	160 000	100%	50 000	50 000	100%
Piirkondlike sotsiaalkorterelamute ja korterite parendustööde teostamine	100 000	100 000	100%	50 000	50 000	100%
Toetatud elamise võimaluste loomine, eakate üürimaja rajamine	60 000	60 000	100%			

5. FINANTSEERIMISTEGEVUS

Finantseerimistegevuses kajastatakse finantseerimistehingud, milleks on laenude võtmine ja laenude tagasimaksed.

Saue valla võlakohustused seisuga 31.12.2024 on kokku 46 miljonit eurot. Peamised võlausaldajad on Swedbank 15 miljonit eurot, LHV pank 5 miljonit eurot ja SEB pank 26 miljonit eurot. 2025. aasta eelarves planeeritakse laenude põhiosa tagasimakseteks 6,5 miljonit eurot.

Tabel 29. Netovõlakoormuse kasv ühinemisjärgselt

	Põhitegevuse tulud, milj. eurot	Netovõlakoormus, milj. eurot	Netovõlakoormus tuludest
2018	35,0	9,6	27,53%
2019	38,4	18,3	47,70%
2020	40,7	22,5	55,37%
2021	43,8	24,0	54,84%
2022	50,0	32,0	64,00%
2023	58,0	40,0	68,97%
2024	62,5	46,0	73,60%
2025*	64,5	47,4	73,80%
2026*	67,0	46,0	68,66%
2027*	71,0	45,1	63,52%
2028*	75,0	43,7	58,27%

*prognoos

Finantseerimistegevuse planeerimisel on arvestatakse KOFs-i nõuetega ja põhimääruse nõuetega. Põhimääruse §59 lg4 järgi peab eelarve seletuskirjas olema ülevaade laenukohustustest (toodud eelnevates lõikudes) ja selle võtmise võimalustest konsolideerimata arvestuses, mida tehakse järgnevalt. Laenukohustuse võtmist reguleerib KOFs.

Seoses Covid-19 kriisiga tõstis valitsus 2022-2025 aasta netovõlakoormuse määra 10 kordse põhitegevuse tulemini või 80% põhitegevuse tuludest kui põhitegevuse 10 kordne tulem on

väiksem kui 80% põhitegevuse tuludest. Alates 2025. aastast hakkab netovõlakoormuse ülemäär vähenema 5% võrra aastas kuni jõuab 2028. aastaks 60% tasemele põhitegevuse tuludest. Netovõlakoormuse ülemäär 2025. aastaks on 75% põhitegevuse tuludest mis on **48,7 milj. eurot**.

Seega jääb 2025 aasta lõpuks vaba laenu suurenemise jääki 1,3 miljonit eurot.

Investeeringustegevus kaetakse likviidsete vahendite muutuse, põhitegevuse tulemi ja laenudega.

Tabel 30. Investeeringustegevuse katteallikad 2025 (milj. eurodes)

Investeeringustegevuse katmiseks vajalik summa	8,2
Põhitegevuse tulemi	5,4
Pangalaenu	7,7
Laenu tagasimaksud	-6,3
Likviidsete vahendite jääk	1,5

Tabel 31. Finantseeringustegevus

Nimetus	2025 eelarve
Juurde võetavad laenukohustused	7 700 000
Laenu tagasimaksud	6 300 000
FINANTSEERINGUSTE GEVUS KOKKU	1 400 000

2025. aastal on plaanis võtta täiendavat laenu 7,7 miljonit eurot, millele lisandub 1,5 miljonit eurot eelneva kehtiva lepingu välja maksmata osa. Laenu kustutatakse 6,5 milj. ulatuses. Saue Vallavalitsuse netovõlakoormus seisuga 31.12.2025 planeeritult ca 47,4 miljonit eurot, **mis jääb riigi poolt kehtestatud netovõlakoormuse ülemmäära piiridesse.**

Saue valla netovõlakoormus hakkab lähenema oma seadusega lubatud maksimumini. Seetõttu **lähiaastatel 2025-2028 investeeringute tempo oluliselt langeb jäädes ca 2-4 miljoni euro juurde aastas.**

Eelarve koostamisel on arvestatud erinevate riskistsenaariumitega. Prognooside kohaselt jääb EURIBOR järgneva aastaks 2,5% piiresse.

6. LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

2024. aasta jääb sõlmitud 11 milj. eurosest laenulepingust 1,5 miljonit eurot välja maksmata, mis kasutatakse 2025. aasta investeeringute katmiseks.

Tabel 33. 2025 vs 2024 kulude eelarve koondtabel koos suuremate muutuste selgitustega

PÕHITEGEVUSE KULUD

Nimetus	2025 EA	2024 EA	Muutus %	Selgitus
KULUD KOKKU	59 480 900	57 616 400	3,2%	
01 Üldised valitsussektori teenused	2 838 100	2 850 700	-0,4%	
Saue Vallavolikogu	288 100	289 000	-0,3%	
TÖÖJÕUKULUD	268 700	269 700	-0,4%	
MAJANDAMISKULUD	19 400	19 300	0,5%	
Saue Vallavalitsus	2 273 500	2 301 200	-1,2%	
TÖÖJÕUKULUD	1 898 300	1 846 200	2,8%	
MAJANDAMISKULUD	368 200	446 000	-17,4%	Inventari soetuskulude vähenemine
MUUD TEGEVUSKULUD	7 000	9 000	-22,2%	Riigilõivud, kahjutasud
Reservfond	95 000	59 792	58,9%	
MUUD TEGEVUSKULUD	95 000	59 792	58,9%	Esialgne reservfond oli 2024. a 90tuh€, vähendatud seoses ettenägematute pärimiskulude katmisega
Muud üldised valitsussekt. teenused (valimised, liikmemaksud, rahuloluküsitlus)	163 400	152 400	7,2%	
MUUD TOETUSED	95 000	89 500	6,1%	Liikmemaksude prognoositav kasv
TÖÖJÕUKULUD	41 800	40 900	2,2%	2025. a KOV valimised, 2024. a võrdlusbaasiks Euroopa Parlamendi valimised
MAJANDAMISKULUD	26 600	22 000	20,9%	2025. a toimuvad KOV valimised, rahuloluküsitluse läbiviimine
Üldiseloomuga ülekanded valitsussektoris	18 100	48 308	-62,5%	
MAJANDAMISKULUD	18 100	18 100	0,0%	
MUUD TEGEVUSKULUD	0	30 208	-100,0%	Pärimisega seotud kulud, suunatud reservfondist, 2025. a ette ei planeerita
02 Riigikaitse	7 000	7 000	0,0%	
Riigikaitse	7 000	7 000	0,0%	
MUUD TOETUSED	7 000	7 000	0,0%	
03 Avalik kord ja julgeolek	62 500	69 700	-10,3%	
Avalik kord ja julgeolek	62 500	69 700	-10,3%	
MAJANDAMISKULUD	62 500	69 700	-10,3%	
04 Majandus	5 525 600	5 471 100	1,0%	

Tsentraliseeritud IT	1 802 300	1 789 000	0,7%	
TÖÖJÕUKULUD	220 600	214 500	2,8%	
MAJANDAMISKULUD	1 581 700	1 574 500	0,5%	
Maakorraldus, põllumajandus	22 800	29 600	-23,0%	
MAJANDAMISKULUD	22 000	29 000	-24,1%	Mahtude vähenemine
MUUD TEGEVUSKULUD	800	600	33,3%	Maamaks ja riigilõivud
Maanteetransport	558 400	541 000	3,2%	
MAJANDAMISKULUD	558 400	541 000	3,2%	Kruusateede korrashoid
Ühistransport	1 923 500	1 860 000	3,4%	
MUUD TOETUSED	1 210 000	1 200 000	0,8%	
MAJANDAMISKULUD	713 500	660 000	8,1%	Rongisõitjate arvu kasv
Raudteetransport	24 800	13 000	90,8%	
MUUD TOETUSED	24 800	13 000	90,8%	Ringraudtee planeeringus osalemise osamakse
Turism	9 900	10 000	-1,0%	
MAJANDAMISKULUD	9 900	10 000	-1,0%	
Planeeringud, arendusprojektid	57 500	63 000	-8,7%	
MAJANDAMISKULUD	57 500	63 000	-8,7%	
Teadus- ja arendustegevus muudes majandusharudes	0	10 000	-100,0%	
MAJANDAMISKULUD	0	10 000	-100,0%	Ei ole tegevusi planeeritud
Muu majandus	1 126 400	1 155 500	-2,5%	
TÖÖJÕUKULUD	1 086 900	1 118 600	-2,8%	Koondamised ehitusvaldkonnas
MAJANDAMISKULUD	39 400	36 900	6,8%	Terviseedendamise kulude kasv
MUUD TEGEVUSKULUD	100	0	100,0%	Riigilõivud
05 Keskkonnakaitse	2 234 000	1 906 700	17,2%	
Jäätmekäitlus	251 200	242 800	3,5%	
MAJANDAMISKULUD	251 200	242 800	3,5%	
Avalike alade puhastus	872 100	801 000	8,9%	
MAJANDAMISKULUD	872 100	801 000	8,9%	Lumelükkamine vastavalt tegelikule
Heitveekäitlus	127 200	97 800	30,1%	
MUUD TOETUSED	63 000	40 000	57,5%	2024.a vähendati lisaelarvega
MAJANDAMISKULUD	64 200	57 800	11,1%	Sadeveekraavide puhastamine
Heakord, sh mänguväljakud	799 500	765 100	4,5%	
SOTSIAALTOETUSED	1 000	4 000	-75,0%	Kaunis Kodu konkurss korraldatakse väiksemas mahus
MUUD TOETUSED	85 000	70 000	21,4%	2024. a vähendati lisaelarvega
MAJANDAMISKULUD	713 500	691 100	3,2%	Haljastus- ja hooldusmahtude kasv, vajaliku väliinventari soetus
Muu keskkonnakaitse	184 000	0	100,0%	

TÖÖJÕUKULUD	25 200	0	100,0%	Kliimaprojekt Pathways2Resilience, 100% projektirahastus
MAJANDAMISKULUD	158 800	0	100,0%	Kliimaprojekt Pathways2Resilience, 100% projektirahastus
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	6 055 100	5 834 500	3,8%	
Saue Vallavarahaldus	5 705 300	5 380 000	6,0%	
TÖÖJÕUKULUD	1 554 200	1 498 200	3,7%	
MAJANDAMISKULUD	4 151 100	3 881 800	6,9%	Lisanduvad hooned, Kadakamarja lasteaed, Veskitammi moodulid, Kasesalu 7
Tänavavalgustus	349 800	454 500	-23,0%	
MAJANDAMISKULUD	349 800	454 500	-23,0%	Elektrihinna vähenemine
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	3 278 400	3 256 000	0,7%	
Sport (Saue Spordikeskus ja Saue Spordirajatised)	217 300	217 500	-0,1%	
MUUD TOETUSED	45 800	44 300	3,4%	
TÖÖJÕUKULUD	110 000	109 400	0,5%	
MAJANDAMISKULUD	61 500	63 800	-3,6%	
Saue Noortekeskus	485 100	465 600	4,2%	
MUUD TOETUSED	500	400	25,0%	Liikmemaks
TÖÖJÕUKULUD	402 600	386 300	4,2%	
MAJANDAMISKULUD	82 000	78 900	3,9%	
Vaba aja üritused (sh seltsitegevus)	93 400	121 200	-22,9%	
MAJANDAMISKULUD	93 400	121 200	-22,9%	Õpetajate päeva ja Saue valla laululapse üritused viidi Saue Kultuuri- ja Huvikeskuse eelarvesse; 20.augusti kontserdi ära jätmine
Kultuur - tegevustoetused	1 097 000	1 120 300	-2,1%	
MUUD TOETUSED	1 097 000	1 120 300	-2,1%	
Saue Raamatukogud	449 900	436 700	3,0%	
TÖÖJÕUKULUD	296 000	286 300	3,4%	
MAJANDAMISKULUD	153 900	150 400	2,3%	
Saue Kultuuri- ja Huvikeskus	719 300	697 700	3,1%	
TÖÖJÕUKULUD	361 900	347 100	4,3%	
MAJANDAMISKULUD	357 400	350 600	1,9%	
Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused	127 100	110 300	15,2%	
TÖÖJÕUKULUD	24 800	23 800	4,2%	
MAJANDAMISKULUD	102 300	86 500	18,3%	Eesti Posti kojuveo teenuse hinnatõus
Muu vaba aeg, kultuur, religioon	89 300	86 700	3,0%	
MUUD TOETUSED	100	100	0,0%	

TÖÖJÕUKULUD	85 000	82 200	3,4%	
MAJANDAMISKULUD	4 200	4 400	-4,5%	
09 Haridus	34 230 700	32 777 800	4,4%	
Kooli- ja lasteaiatoit	1 103 300	1 098 800	0,4%	
MAJANDAMISKULUD	1 103 300	1 098 800	0,4%	
Lasteaiateenus, eralasteaiad, lapsehoiuteenus	2 552 800	2 489 100	2,6%	
MAJANDAMISKULUD	2 552 800	2 489 100	2,6%	
Laagri Lasteaed	1 203 000	1 173 600	2,5%	
TÖÖJÕUKULUD	1 126 100	1 097 400	2,6%	
MAJANDAMISKULUD	76 900	76 200	0,9%	
Saue lasteaed Midrimaa	2 685 100	2 556 700	5,0%	
TÖÖJÕUKULUD	2 518 400	2 405 000	4,7%	
MAJANDAMISKULUD	166 700	151 700	9,9%	Uus Kadakamarja maja
Nõlvaku Lasteaed	730 800	713 000	2,5%	
TÖÖJÕUKULUD	678 100	661 200	2,6%	
MAJANDAMISKULUD	52 700	51 800	1,7%	
Riisipere Lasteaed	470 500	458 500	2,6%	
TÖÖJÕUKULUD	433 400	422 300	2,6%	
MAJANDAMISKULUD	37 100	36 200	2,5%	
Tuleviku Lasteaed	719 700	702 600	2,4%	
TÖÖJÕUKULUD	678 100	660 700	2,6%	
MAJANDAMISKULUD	41 600	41 900	-0,7%	
Veskitammi Lasteaed	1 356 000	1 229 600	10,3%	
TÖÖJÕUKULUD	1 280 100	1 153 700	11,0%	1 rühma lisandumine
MAJANDAMISKULUD	75 900	75 900	0,0%	
Ääsmäe Lasteaed	858 300	842 000	1,9%	
TÖÖJÕUKULUD	804 100	789 200	1,9%	
MAJANDAMISKULUD	54 200	52 800	2,7%	
Kotka Lasteaed	783 300	730 500	7,2%	
TÖÖJÕUKULUD	726 800	674 400	7,8%	1 rühma lisandumine
MAJANDAMISKULUD	56 500	56 100	0,7%	
Kernu Lasteaed	208 600	203 600	2,5%	
TÖÖJÕUKULUD	198 700	193 700	2,6%	
MAJANDAMISKULUD	9 900	9 900	0,0%	
Laitse Lasteaed	526 700	508 400	3,6%	
TÖÖJÕUKULUD	492 500	480 700	2,5%	
MAJANDAMISKULUD	34 200	27 700	23,5%	1 rühma lisandumine
Turba Lasteaed	520 700	523 900	-0,6%	
TÖÖJÕUKULUD	472 200	476 400	-0,9%	
MAJANDAMISKULUD	48 500	47 500	2,1%	
Põhi- ja keskharidusteenus, erakoolid	1 039 500	948 000	9,7%	
MAJANDAMISKULUD	1 039 500	948 000	9,7%	Koolikoha maksumuse ja teistes KOV õppivate laste arvu kasv

Esmakordselt koolimineva lapse toetus	64 000	60 000	6,7%	
SOTSIAALTOETUSED	64 000	60 000	6,7%	Prognoositav kooliminejate arvu kasv
Kernu Põhikool	403 800	407 600	-0,9%	
TÖÖJÕUKULUD	370 400	367 500	0,8%	
MAJANDAMISKULUD	33 400	40 100	-16,7%	2024. a vilistlaste kokkutuleku kulud, mida 2025. a ei planeerita
Laagri kool	7 117 500	6 364 700	11,8%	
MUUD TOETUSED	6 907 400	6 162 200	12,1%	Veskimõldre hoone lisandumine ja klasside lisandumine
MAJANDAMISKULUD	210 100	202 500	3,8%	
Nissi Põhikool	1 135 200	1 128 500	0,6%	
TÖÖJÕUKULUD	1 025 700	1 015 500	1,0%	
MAJANDAMISKULUD	109 500	113 000	-3,1%	
Ruila Põhikool	1 142 400	1 131 200	1,0%	
TÖÖJÕUKULUD	1 030 500	1 020 600	1,0%	
MAJANDAMISKULUD	111 900	110 600	1,2%	
Saue Kool	4 181 500	4 209 700	-0,7%	
TÖÖJÕUKULUD	3 608 100	3 598 400	0,3%	
MAJANDAMISKULUD	573 400	611 300	-6,2%	
Turba Kool	1 099 900	1 089 400	1,0%	
TÖÖJÕUKULUD	988 700	974 900	1,4%	
MAJANDAMISKULUD	111 200	114 500	-2,9%	
Ääsmäe Põhikool	1 315 700	1 310 400	0,4%	
TÖÖJÕUKULUD	1 185 900	1 173 900	1,0%	
MAJANDAMISKULUD	129 800	136 500	-4,9%	
Noorte huviharidus ja huvitegevus	887 500	811 500	9,4%	
MUUD TOETUSED	234 500	249 500	-6,0%	
MAJANDAMISKULUD	653 000	562 000	16,2%	Laste arvu kasv ja baastoetuse summade kasv
Saue Muusikakool	875 000	874 300	0,1%	
MUUD TOETUSED	0	1 400	-100,0%	Liikmemakse ei ole planeeritud
TÖÖJÕUKULUD	802 700	799 800	0,4%	
MAJANDAMISKULUD	72 300	73 100	-1,1%	
Koolitransport	268 900	260 000	3,4%	
SOTSIAALTOETUSED	150 000	150 000	0,0%	
MAJANDAMISKULUD	118 900	110 000	8,1%	Rongi perioodi sõidukaardid õpilastele, laste arvu kasv
Õomaja/õpilaskodu	12 000	12 000	0,0%	
SOTSIAALTOETUSED	12 000	12 000	0,0%	
Muu haridus	969 000	940 200	3,1%	
SOTSIAALTOETUSED	87 000	87 000	0,0%	
TÖÖJÕUKULUD	794 800	760 900	4,5%	
MAJANDAMISKULUD	82 200	87 300	-5,8%	
MUUD TEGEVUSKULUD	5 000	5 000	0,0%	

10 Sotsiaalne kaitse	5 249 500	5 442 900	-3,6%	
Haigete ja puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	472 400	421 200	12,2%	
SOTSIAALTOETUSED	471 900	419 800	12,4%	Lisandunud erihoolekandeteenusel olevate isikute arv
MAJANDAMISKULUD	500	1 400	-64,3%	Vabatahtlike seltsiliste projekti koostöö ei jätku
Eakate sotsiaalne kaitse	1 263 000	1 229 500	2,7%	
SOTSIAALTOETUSED	1 261 000	1 227 000	2,8%	Hooldusreform, kohatasude ja eakate arvu jätkuv kasv
MAJANDAMISKULUD	2 000	2 500	-20,0%	
Saue Sotsiaalkeskus	537 900	490 800	9,6%	
TÖÖJÕUKULUD	423 000	325 900	29,8%	Projekti jätkumine Saue SK teenuste kättesaadavuse parandamine ja kvaliteedi tõstmine; +1 ametikoht sotsiaalvaldkonna alt SK alla
MAJANDAMISKULUD	114 900	164 900	-30,3%	Projekt "Teenusmaja toimeleogika" soetuskulud tehti 2024. a
Haiba Lastekodu	663 600	627 900	5,7%	
SOTSIAALTOETUSED	17 000	10 000	70,0%	Peremajandusraha ja lastekodude kasvandike taskuraha vastavalt tegelikule, 2024. a alaplaneeritud
MUUD TOETUSED	200	300	-33,3%	Liikmemaks
TÖÖJÕUKULUD	565 100	546 100	3,5%	
MAJANDAMISKULUD	81 300	71 500	13,7%	Kulud kasvanud laste riieale, jalanõudele, lisaks toidukulude hinnad kasvanud
Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	1 171 300	1 256 700	-6,8%	
SOTSIAALTOETUSED	843 200	892 000	-5,5%	Osade (nt sünnitoetus, koduse lapse) toetuste taotlejate arv vähenenud
TÖÖJÕUKULUD	134 600	149 300	-9,8%	Projektidega seotud kulud 2024. a
MAJANDAMISKULUD	193 500	215 400	-10,2%	Projektidega seotud kulud 2024. a
Töötute sotsiaalne kaitse	3 000	0		
MAJANDAMISKULUD	3 000	0	100,0%	Vajadusel töötute abistamiseks
Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	20 000	54 400	-63,2%	
SOTSIAALTOETUSED	20 000	36 000	-44,4%	Ajutise kaitse saajate üüritoetus 2024. a, hüvitatakse sotsiaalkindlustusameti poolt
MAJANDAMISKULUD	0	18 400	-100,0%	Projektitoetus 2024. a Päästeamet kodud tuleohutuks

Muude sotsiaalsete riskirühmade kaitse (sh toimetulekutoetus)	519 600	736 000	-29,4%	
SOTSIAALTOETUSED	512 100	728 500	-29,7%	Riiklikud vahendid toimetulekutoetuseks, vastavalt tegelikule kulule antakse juurde aasta lõpus
MAJANDAMISKULUD	7 500	7 500	0,0%	
Muu sotsiaalne kaitse	598 700	626 400	-4,4%	
TÖÖJÕUKULUD	557 000	581 000	-4,1%	Väheneb -1 ametikoht sotsiaalvaldkonna alt Saue Sotsiaalkeskuse alla
MAJANDAMISKULUD	40 700	44 900	-9,4%	Väheneb -1 ametikoht sotsiaalvaldkonna alt Saue Sotsiaalkeskuse alla
MUUD TEGEVUSKULUD	1 000	500	100,0%	Riigilõivud